

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 821

vineri 22 octombrie 1965

8 pagini 25 bani

COORDONATELE „FĂRĂ FRECVENȚEI”

Învățământul fără frecvență constituie o poartă larg deschisă, pe care tot mai mulți cetățeni ai țării pășesc către obținerea unui nivel de cultură mai înalt, a unei calificări superioare. O recentă hotărâre a Consiliului de Miniștri, luată pe baza directivelor Congresului al IX-lea al partidului, lărgeste și mai mult posibilitățile de continuare a studiilor prin învățământul fără frecvență.

Cum elevii și studenții învățământului fără frecvență sînt, prin însăși natura organizării acestei forme de studiu, mai despărtați de cei chemați să le îndrume învățătura și să-i examineze, redacția noastră a organizat, în cadrul unui raid-anchetă, un fel de „dialog la distanță” între ei.

Două limite aproximative de vîrstă și problemele pe care le implică

Marin Zaharia, clasa a IX-a, 18 ani...
Victor Pantelimon, clasa a IX-a, 47 de ani.

Sînt colegi de clasă la secția fără frecvență a liceului „Aurel Vlaicu” din Capitală. Vîrstele lor, despărțite de o generație în înțelesul clasic al cuvîntului, definesc cu aproximație limitele de vîrstă pe care le putem întîlni la cursul fără frecvență aproape în fiecare școală. În același timp, ele circumscriu o multitudine de probleme.

La Marin Zaharia, care a terminat destul de recent școala generală la cursurile de zi, se păstrează pe de-a întregul deprinderile de elev cu frecvență. El simte permanent nevoia să primească explicații asupra cunoștințelor pe care trebuie să și le însușească și, mai mult, să i se verifice continuu progresele înregistrate în studiu. Altfel nu poate învăța ritmic, fără perioade de „vîrf”, deosebit de aglomerate, în preajma sesiunilor de examen. Toți

cei de o vîrstă cu el ne-au spus același lucru: toți doresc să li se clarifice o serie de probleme de principiu, să li se dea o viziune științifică generală, pe baza căreia să studieze și să-i sistematizeze cunoștințele la diferitele discipline.

Celalți, elevii vîrstnici — care au întrerupt pregătirea școlară de multă vreme, sînt mult mai ocupați în cadrul producției sau cu sarcini obștești și au și probleme mai complicate în viața de familie — simt nevoia unui altfel de ajutor. Experiența lor de viață, pregătirea politico-ideologică mai profundă pe care și-au însușit-o le permit în mai mare măsură să înțeleagă legile generale, principiile de bază ale disciplinelor pe care le studiază. În schimb, ei doresc să fie ajutați mai amănunțit pentru a-și reaminti sau a-și însuși tehnica unor lucrări și operații la matematică și fizică, a unor analize la gramatică etc. Ținînd seama și de faptul că la aceșii elevi, spre deosebire de elevii ce numără în jur de 20 de ani, raportul între capacitățile de generalizare și de abstractizare pe de o parte și capacitatea de memorare pe de altă parte este net în favoarea primelor, este firesc ca ei să dozească a primi în perioada de pregătire îndrumări referitoare la măsura în care se impun a fi reținute, în fiecare caz în parte, datele cuprinse în manuale.

De ce posibilități dispun elevii de la cursurile fără frecvență pentru a căpăta un ajutor calificat în problemele care îi frămîntă în pregătirea pentru examene? Am stat de vorbă pe această temă cu numeroși muncitori, tehnicieni și funcționari de la Combinatul de celuloză și hîrtie din Chișcani și de la Uzinele de utilaj greu „Progresul” din Brăila, elevi ai secției fără frecvență de la Liceul nr. 3 din acest oraș.

Discuțiile cu acești elevi — oameni care, în general, privesc cu multă seriozitate pregătirea lor școlară — au relevat că profesorii caută să le dea un sprijin cât mai larg, organizînd consultații în care le

arată ce trebuie să studieze, le clarifică problemele cele mai importante. Aceasta, deosebi, la disciplinele umaniste.

— Dar la matematică, fizică, chimie, limbă străină?

— În această privință, ne-a răspuns Mihai Necula, muncitor la Combinatul din Chișcani, elev în clasa a IX-a, nu ne sînt suficiente numai orele de consultație, care au loc în total de cîteva ori pe lună. Dorim să ne verificăm mereu cunoștințele, să ne dăm seama dacă am înțeles corect anumite legi, axiome și teoreme și dacă le aplicăm corect în practică, în rezolvarea exercițiilor și problemelor. Pe această linie ne ajută mult unii ingineri și tehnicieni din secțiile în care lucrăm. Deși au numeroase sarcini de producție, aproape întotdeauna cînd le cerem ei își găsesc timp și pentru noi. Sindicatul Combinatului a dovedit și el grijă pentru pregătirea noastră, punîndu-ne la dispoziție două săli în clădirea clubului. Aici se țin o serie de lecții de sinteză, meditații la matematică, fizică și chimie. În ceea ce privește limbile străine, mulți dintre noi s-au înscris la cursurile organizate la Casa orășenească de cultură.

Desigur însă că principalul ajutor de care simțim nevoia permanent, la toate materiile, este cel al școlii. Ori consultații mai dese la materiile unde întîmpinăm mai multe greutăți, ori alte forme de sprijin în studiu.

„Audiatur et altera pars”. Pentru a satisface această cerință, am solicitat și părerea unor directori de școli, a unor profesori, a unor cadre cu funcții de răspundere în îndrumarea învățămîntului, precum și a unor factori de răspundere din întreprindere.

— Într-adevăr — recunoaște tovarășul Andrei Niculescu, directorul Liceului nr. 3 din Brăila — (și același lucru l-au spus,

(Continuare în pag. 6-2)

SECVENȚE

O fată

tare necăjită

Fetița despre care vreau să vă vorbesc nu s-a născut dintr-o simplă ficțiune gazetărească. Am văzut-o învărtindu-se ageră prin spațiile teighelei unui magazin și, pînă ce am înțeles că nu face decît să-și ajute mama, m-a surprins să constat că sînt vînzătoare sub 14 ani. Ea există deci cu adevărat, are gură, nas și urechi și un nume pe care n-am să-l divulg, ca să nu a-daug — prin acest articol — încă o picătură la și așa prea plină ei cupă cu necazuri. O să-i spunem fată cea mică și o să încercăm, prin ea, să zgîndărim puțin focul unor sensibilități pedagogice ce se dovedesc cîteodată amorțite.

Primul între multe necazuri ale fetei în cauză este acuzația de „prostie”. Faptul i-a fost dovedit și răsdovedit, așa că a cam început să-l creadă și ea. Dovezile se văd în catalog, unde străjuiește un dramatic corlegiu de patru. Se văd și în timpul lecțiilor, cînd trezită ca din somn de cite o întrebare, se ridică și privește fix, cu gîndurile duse aiurea.

Această fată mică încurcă pe toată lumea. Profesorii au încercat să și-o treacă unii altora, mutînd-o prin toate clasele paralele. Cînd, după o îndelungată preumblare, s-a stabilit, în sfîrșit, într-a VII-a B și ping-pongul n-a mai fost posibil, au început lamentările. Se plînge și dirigințele, și profesorul de română, și cel de matematică, și toți. Să nu mai vorbim de părinți care, deși sînt adoptivi, o iubesc foarte mult. Tatăl ei este contabil, mama, cum spunem, vînzătoare. Amîndoi, cit îi țin puterile, își bat capul s-o scoată din impas. Degeaba însă. „N-o ajută mîntea și pace — spun ei. Ii citești lecția de două ori, de trei ori, de șapte ori — și la urmă vezi că te privește ca picată din lună. E proastă neam, ce mai!”

Dar prezența ei în magazin ne-a ridicat cîteva întrebări (în afară de întrebarea „cine a admis ca ea să lucreze aici de parcă ar fi salariata O.C.L.-ului. Dar întrebarea aceasta o lăsăm la o parte acum). Dacă e așa de proastă (de fapt, ce este aceea prostie?) cum de reușește totuși să se descurce cu atîta siguranță și promptitudine cu clienții? Cum de reușește să țină mîntea zeci de sorturi de coloniate și să-l găsească atît de rapid pe cel cerut? Cum poate calcula atît de repede și de precis?

Și, cercetînd lucrurile mai îndeaproape, aflăm ceva din biografia ei. Cum și cit de îngrozitor se certau părinții ei naturali și cum s-au despărțit, cum nu de mult, într-un accident de automobil, i-a murit un frate la care ținea enorm, cum este găsită uneori stînd singură în casă pe întineric și plîngînd și cum a schimbat pînă acum vreo trei sau patru școli.

Fata cea mică nu e proastă de loc. Este numai tare necăjită și tare singurată și — peste toate acestea — imperativul acela amaric „a învăța” continuă să rămînă pentru ea un fioros mister pe care nu i l-a explicat încă nimeni. În rest, nimic deosebit.

Dragi învățători și profesori, cînd printre elevii pe care îi aveți în grijă se ivește cite unul teribil de dificil, gîndiți-vă bine dacă nu e unul din frații sau surorile spirituale ale acestei fete mici.

Muncitori și tehnicieni de la Combinatul minier din Petroșeni, elevi în învățămîntul fără frecvență, discută înaintea unei ore de consultații pentru a stabili împreună problemele asupra cărora vor cere lămuriri profesorului.

LICEELE DE SPECIALITATE

Citeva aspecte esențiale

Consider înființarea liceelor de specialitate ca o deosebită realizare pe tărîmul școlii a regimului nostru socialist, menită să contribuie la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului mediu, ridicîndu-l la nivelul exigențelor societății noastre socialiste. Aș dori, în cele ce urmează, să-mi spun părerea asupra cîtorva aspecte esențiale privind înființarea liceelor de specialitate.

Apreciez importanță, în primul rînd, problema conținutului pe care-l va avea învățămîntul în cadrul acestor noi instituții școlare. Cred că pentru toate tipurile de licee de specialitate — care, cum este de la sine înțeles, trebuie să crezeze și condițiile pentru însușirea unei profesii — planurile și programele de învățămînt vor trebui astfel întocmite încît să asigure elevilor aceeași pregătire de bază pe care o dau liceele de cultură generală, aceasta în scopul formării unor cadre medii cu o cultură temeinică, și care să aibă și posibilitatea reală de a-și continua studiile în învățămîntul superior. De asemenea, trebuie să se aibă, cred, în vedere faptul că în cadrul liceelor de specialitate se pot dezvolta anumite aptitudini (pentru matematici, pentru fizică, pentru diverse arte etc.), care nu se evidențiază întotdeauna în suficientă măsură în timpul școlii generale. Avînd o pregătire de bază corespunzătoare cu cea dată de liceele de cultură generală, elevii liceelor de specialitate vor putea, pe baza unor cunoștințe însușite în mod organizat și științific, să-și perfecționeze această pregătire în instituția de învățămînt superior cea mai corespunzătoare capacității și aptitudinilor lor.

Profilul liceelor de specialitate implică în același timp, după părerea mea, și o diferențiere a conținutului învățămîntului. Opinez ca pentru liceele industriale, agricole și economice pregătirea de cultură generală și științifică să fie la nivelul secției reale a liceelor de cultură generală, iar pentru liceele pedagogice (și, eventual, pentru liceele sanitare, de muzică, de arte, de educație fizică etc.), la nivelul secției umaniste a liceelor de cultură generală.

Pentru pregătirea multilaterală a elevilor din liceele de specialitate consider necesară studierea psihologiei pedagogice, a logicii și a două limbi străine. Susțin introducerea psihologiei pedagogice și nu numai a psihologiei pentru că viața ne arată că fiecare cetățean, și cu atât mai mult viitorul tehnician, care va lucra în producție cu oamenii, va fi chemat să rezolve multiple probleme educative. Problemele educației în condițiile socialismului nu se pot rezuma doar la preocupările unor specialiști, ci sînt de un interes major pentru întreaga societate. Inarmarea viitorilor tehnicieni cu cunoașterea legilor dezvoltării psihice, a principiilor educației comuniste va fi de un real folos în viața și munca lor. De asemenea, consider că o componentă indispensabilă a pregătirii științifice și practice a viitorilor tehnicieni trebuie s-o constituie inarmarea lor cu legile gîndirii umane, cu operațiile logice și cu formele cunoașterii iar însușirea a cel puțin două limbi străine va reprezenta pentru ei un instrument important în rezolvarea cu mai mult succes a problemelor vieții și muncii.

În ceea ce privește pregătirea de specialitate, consider că este necesar ca ea să cuprindă în mod diferențiat după profilul liceelor, obiectele de învățămînt teoretice și practice menite să asigure însușirea în bune condiții a unei

profesii, la nivelul exigențelor contemporane ale societății noastre.

După părerea mea, pregătirea de cultură generală și cea de specialitate trebuie realizate concomitent, dîndu-se o pondere mai mare, mai ales în ultimele clase, obiectelor de învățămînt care vor fi cerute la examenul de maturitate. Aceasta ar asigura o pregătire sistematică și continuă, dezvoltînd interesul elevilor pentru ambele laturi ale pregătirii. Ca urmare, examenul de maturitate ar constitui o verificare atît a pregătirii de cultură generală cît și a pregătirii de specialitate. Constituirea a două etape de pregătire și absolvire — întii de specialitate și apoi de cultură generală — așa cum au propus unii specialiști, n-o consider eficace. Cred că diploma de maturitate obținută de absolvenții liceelor de specialitate trebuie să fie singurul act de studiu, care să ogîndească atît pregătirea de cultură generală cît și cea de specialitate, menționîndu-se în ea și calificarea obținută (tehnician metalurgist, tehnician constructor, tehnician chimist, tehnician agronom, învățător etc.).

Cît despre durata de școlarizare în liceele de specialitate, opinez pentru o durată de 5 ani, pentru a se putea asigura condițiile optime pentru pregătirea elevilor sub ambele laturi (de cultură generală și de specialitate). Desigur, pot fi luate în discuție și unele propuneri care stabilesc în mod diferențiat durata de școlarizare, în funcție de profilul fiecărui liceu de specialitate. În toate cazurile, însă, cred că trebuie să se aibă în vedere evitarea supraîncărcării planurilor și programelor de învățămînt, asigurîndu-se o dozare rațională a cunoștințelor și activităților, cu grija ca pregătirea de cultură generală să nu fie sub nivelul de pregătire al absolvenților liceelor de cultură generală.

De mare însemnătate este pregătirea și selecționarea cadrelor didactice din liceele de specialitate. Aici vor lucra cadre cu studii universitare, ca și specialiști care au studiat în alte instituții de învățămînt superior (ingineri agronomi, economiști etc.). Cadrele didactice provenite din universități au la bază și o pregătire pedagogică, ceea ce le oferă posibilitatea de a conduce cu eficiență procesul instructiv-educativ. Ceilalți specialiști, în marea lor majoritate, nu și-au însușit și o pregătire pedagogică. Consider că ar fi necesar să se introducă pe o scară mai largă pregătirea pedagogică a specialiștilor și în institutele tehnice, agronomice, economice etc.

O rezolvare corespunzătoare cere problema organizării liceelor de specialitate. Mă asociez propunerii făcute de unii specialiști ca, pornindu-se de la experiența pozitivă a învățămîntului nostru profesional și tehnic, liceele de specialitate să se organizeze, acolo unde există condiții, în cadrul unor centre sau grupuri școlare cu specialități înrudite. O asemenea organizare ar asigura, mai ales pentru liceele industriale și agricole, o mai corespunzătoare bază tehnico-didactică, ar duce la rezolvarea cu mai mare eficacitate a cerințelor pedagogice, la mai buna desfășurare a procesului de învățămînt.

Ținînd seama de caracterul unitar și accesibil al sistemului nostru de învățămînt, susțin propunerea de a se studia și posibilitatea creării, pe lângă liceele de specialitate, a unor secții serale pe care să le poată urma absolvenții școlilor profesionale.

Rezolvarea cu competență și răspundere a tuturor problemelor ce se pun în legătură cu înființarea și funcționarea liceelor de

specialitate va contribui, fără îndoială, la ridicarea pe o treaptă mai înaltă a învățămîntului din țara noastră.

IOAN BONTAȘ

lector la catedra de pedagogie a Institutului politehnic „Gheorghe Gheorghiu-Dej” București

Ce să cuprindă planul de învățămînt?

Liceele industriale, care se vor înființa într-un viitor apropiat ca urmare a hotărîrilor Congresului al IX-lea al partidului, vor însemna un important pas înainte în pregătirea cadrelor necesare economiei noastre naționale.

Cred că viitoarele licee industriale ar trebui să aibă durata de 5 ani. În acest fel s-ar asigura timpul necesar ca elevii să-și însușească temeinic cunoștințele de cultură generală și de specialitate și, după o practică în uzine, în întreprinderi, în fabrici etc. și a unui examen, să poată deveni maiștri, șefi de atelier, de secții, de fabricație ș.a.m.d. Fără a absolvenții liceelor industriale se vor prezenta la examenul de maturitate, care le va da dreptul de a se înscrie la concursurile de admitere în instituțiile de învățămînt superior. Consider indicat ca pregătirea teoretică și practică să se realizeze în școli bine utilitate cu aparatul necesar, cu mașini unelte etc., în ateliere școlare amenajate în mod diferențiat pentru fiecare specialitate.

Planul de învățămînt al liceelor industriale va trebui să prevadă, după părerea mea, studiul limbii și literaturii române, al istoriei, al economiei politice și socialismului științific, al matematicii, al geografiei politice și economice, ca și materii de specialitate: mecanica, fizica, chimia, tehnologia materialelor și a meseiilor, organe de mașini, rezistența materialelor, electrotehnica, automatizări, organizarea industrială și planificarea, precum și desenul industrial (desenul geometric, de proiecție și desenul tehnic). Cum o parte din aceste discipline se predau și în școlile profesionale, care au menirea de a pregăti muncitori calificați pentru industria socialistă, cred că ar fi indicat ca în liceele industriale să se admită și absolvenții ai școlilor profesionale cu durata de 3 sau 4 ani, pe baza unui examen de diferență (absolvenții a 3 ani de școală profesională ar putea fi primiți în anul al III-lea al liceelor industriale, iar absolvenții a 4 ani — în anul al IV-lea al acestor licee).

În ce privește durata de specializare, cred că este bine ca în primii 4 ani 60 la sută din totalul orelor prevăzute în planurile de învățămînt să fie rezervate studiului disciplinelor de cultură generală și de specialitate, restul de 40 la sută fiind acordat lucrărilor practice în atelierul-școală. În anul al V-lea, 40 la sută din timp s-ar putea rezerva materiilor de cultură generală și 60 la sută materiilor care intră în profilul specialității. Elevii anilor I—IV ar trebui să facă o practică obligatorie de cel puțin 30 de zile, în timpul vacanței de vară, potrivit specialității. Elevii anului al V-lea ar urma să facă practica de pe întreg parcursul anului școlar numai în uzină.

Pentru instruirea practică și predarea materiilor de specialitate este necesară asigurarea unor cadre cu o pregătire corespunzătoare. Cred că ar fi bine să se organizeze examene de capacitate, la care să se prezinte cei ce vor să lucreze în învățămîntul industrial ca profesori pentru disciplinele

de specialitate sau de instruire practică. Pînă se vor instaura asemenea criterii de recrutare a cadrelor didactice de specialitate, este bine să se apeleze la cadrele ce au funcționat și funcționează în învățămînt, organizîndu-se cursuri speciale pentru perfecționarea lor, mai cu seamă în domeniul pedagogiei.

Ar fi indicat, după părerea mea, ca unele licee industriale să fie înființate pe lângă marile uzine din țară, în special pe lângă acelea care aparțin Ministerului Industriei Constructoare de Mașini. Cît despre înzestrarea liceelor industriale, cred că aceasta ar trebui să revină, în bună parte, marilor întreprinderi industriale din întreaga țară, corespunzător intereselor regiunii unde se vor înființa.

Prof. ing. VASILE DRAGOMIR
Liceul nr. 30 din Capitală

Un raport judicios între pregătirea generală și cea specială

Realizarea marilor sarcini pe care partidul le-a pus în fața agriculturii noastre implică și contribuția unor tehnicieni cu pregătire medie. Ca atare, hotărîrea Congresului al IX-lea al P.C.R. de a se înființa licee agricole menite să pregătească asemenea tehnicieni este deosebit de binevenită.

Reflectînd la profilul viitoarelor licee agricole cred că, după cum în cadrul institutelor agronomice funcționează facultăți pe ramuri ale agriculturii socialiste, ar fi bine ca și liceele agricole să fie profilate pe specialități, și anume: agricultură generală și horticultură, zootehnie, mecanizare și îmbunătățiri funciare și contabilitate agricolă. O durată de școlarizare de 5 ani ar da, după părerea mea, posibilitatea însușirii temeinice a unui volum corespunzător de cunoștințe pentru o muncă eficientă în producție, ca și pentru continuarea stu-

dîilor în învățămîntul superior de specialitate.

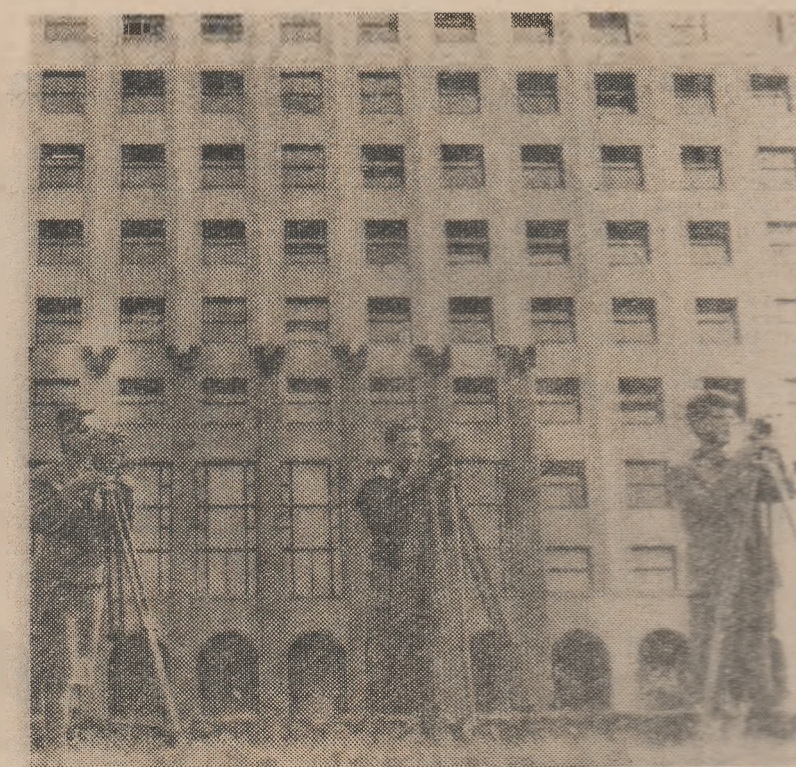
Planurile de învățămînt ale viitoarelor licee agricole vor trebui să stabilească un raport armonios între disciplinele de cultură generală și disciplinele de specialitate, cu afectarea unui număr mai mare de ore pentru stagiul de practică. Acesta va trebui, cred, efectuată în unitățile agricole socialiste dezvoltate, cu un nivel tehnic și economic ridicat — gospodării de stat, stațiuni de mașini și tractoare, cooperative agricole de producție.

Socotesc că unele discipline de cultură generală, cum ar fi matematicile, chimia etc., trebuie să fie axate pe procesul de producție, legate organic de viață, de munca productivă. De pildă, la capitolul „Raportare și măsuri directe și invers proporționale” se pot face aplicații practice în legătură cu producția și productivitatea muncii în agricultură, la capitolul „Procente” se pot efectua exerciții și probleme pentru calcularea procentului mediu în îndeplinirea planului de producție cu ajutorul mediei aritmetice etc. O orientare asemănătoare trebuie să dobîndească și studiul chimiei, elevii însușindu-și cunoștințe temeinice cu privire la îngrășăminte, la biostimulatori, antidăunători etc., intrucît chimizarea agriculturii reprezintă o cale principală a progresului tehnic în această ramură a economiei noastre naționale. Cred că în cadrul disciplinelor de cultură generală elevii ar trebui să-și însușească și o serie de cunoștințe referitoare la legislația noastră economică și financiară, la organizarea și planificarea întreprinderilor agricole socialiste etc.

Socotesc neapărat necesar ca elevii liceelor agricole să studieze o limbă străină cu circulație mondială, care să le slujească în documentarea tehnică-economică de specialitate. Poate că ar fi indicat ca ei să-și însușească și cunoștințe de limba latină, pentru înțelegerea termenilor întâlniți la discipline ca botanica, viticultura, pomicultura etc.

Pentru ca instruirea practică să se desfășoare în condiții optime și cu rezultate eficiente, se impune o strînsă colaborare între conducerile viitoarelor licee agricole și conducerile unităților economice, colaborare care să stabilească și o continuitate a stagiului de practică de la un an la altul.

Prof. ION I. GHELASE

Viitori tehnicieni, constructori la practica topografică

OPINII

ORELE DE DIRIGENȚIE

Munca educativă — o activitate de creație

— Te rog, ai grijă să nu mă propui! Anul acesta nu vreau dirigentie!

— Tocmai dumneata, care ai avut rezultate atât de frumoase în anii trecuți?

— Da! Și asta numai din cauza hirtiiilor! „Situatii” peste „situații” care îți răpesc zeci de ore pe parcursul unui trimestru sau al anului școlar, caiete, planuri, schițe, referate etc., etc. Munca scriptică întrece și de foarte multe ori se substituie activității celei mai necesare și viabile: educarea deprinderilor și trăsăturilor morale ale elevilor.

Am reprodus aici discuția unui profesor de la Liceul nr. 4 din Craiova cu responsabilul comisiei metodice a diriginților de la acest liceu. Ea a avut loc în săptămâna premergătoare deschiderii cursurilor școlare. De atunci au trecut alte câteva săptămâni. Argumentele aduse de fostul diriginte — spre satisfacția lui — se dovedesc din păcate reale și justifică nemulțumirile. Un singur exemplu: „situația generală” cerută diriginților din școala noastră la începutul acestui trimestru le-a răpît nenumerate ore, unora chiar zile întregi — pentru adunarea unor date, pentru trierea lor, pentru linierea unor formule și înscrierea datelor. Douăzeci și două de rubrici! Căci, în multe cu patruzeci de elevi pe clasă, dau un răspuns concludent cu privire la cauzele care l-au determinat pe profesorul de mai sus să refuze dirigentia.

Să adăugăm, acum, la tot ceea ce i se cere dirigințului, și ceea ce realizează efectiv în activitatea respectivă. Vom întâlni și aici, pe lângă inițiativa frumoasă și ore de dirigentie cu efect pozitiv asupra personalității elevilor, destule aspecte insipide, reci, lucruri făcute numai „ca să fie”, referate pe care nu le ascultă nimeni, ore de așa-zisă analiză a muncii care se transformă în „muștrulăială”, ore de comemorări în care se repetă lucruri de mult știute, învățate la istorie, la literatură și la alte obiecte de învățământ. Toate acestea, pentru că unii diriginți s-au obișnuit să facă „așa cum fac și alții”, să copieze șabloane de planuri și teme, să meargă pe o linie care nu solicită nici efortul gândirii, nici efortul imaginației (nici al lor și nici al elevilor), și care, pe de altă parte, nu le aduce nici satisfacții. O muncă cenușie.

Rămânem astfel, de fapt, în urma dezvoltării elevilor. Într-adevăr, cartea difuzată într-o măsură și într-un ritm nemaînțeles, presa, emisiunile radiofonice, televizorul, cinematograful, teatrul, competițiile sportive, afișul sau reclama îndeplinesc tot atâtea roluri de „diriginți” neoficiali, în afara școlii, în diferite împrejurări și cazuri.

În asemenea situație devin anacronice destul de multe forme din activitatea diriginților. Ce rost au, bunăoară, cele 11 ore de aniversări, cu referate alcătuite de elevi, care figurează în pla-

nul de muncă al unui diriginte de la clasa a IX-a, când elevii respectivi au învățat destule lucruri la Istoria României, numai cu un an în urmă, despre toate cele 11 teme ale referatelor respective? Ce rost are tema etică „Prietenia și dragostea” la clasa a VI-a, la vîrsta de 13 ani? Dar discuțiile zise „etice” transformate în moralizare seacă sau în adjective care nimeresc alături de tîntă? Ce rost au toate orele acelor diriginți care nu urmăresc decît să se „incadreze în timp”, lipsiți fiind de dorința de a depăși „verigile”, de a-și pune în joc fantezia și convingerea pentru a ajunge la inima copiilor pe calea influențării gândirii și sentimentelor, singura cale valabilă în munca educativă?

Lipsește încă o programă a muncii educative? Cred că nici nu se va ajunge și nici nu trebuie să se ajungă la o „programă” cu teme date de-a gata și fixe, cu „planuri de lecții” pe care să le copieze comod unii diriginți. Munca educativă este — în primul rînd — o activitate de creație.

Pentru aceasta însă este nevoie ca dirigințele să aibă timpul necesar ca să poată medita în prealabil la desfășurarea fiecărei ore de dirigentie, căci fiecare oră are caracteristicile ei, specificul ei și nu se poate să gîndești o singură dată pentru un întreg trimestru sau pentru tot anul școlar. Dirigințele trebuie să fie eliberat de corsetul multor forme devenite inutile și lăsat să-și aplice urechea la fiecare sunet — muzical sau discordant — ce apare minut cu minut în orchestra atît de greu de armonizat și dirijat pe care o formează o clasă de 30—40 de elevi, unde fiecare membru al colectivului are o coardă proprie, un specific al său de rezonanță. Activitatea creatoare este incompatibilă cu șablonul, se supune foarte puțin unei planificări rigide.

Ar fi de ajuns un caiet deloc voluminos — fiindcă la nevoie va putea fi continuat cu altul — în care dirigințele să aibă o oglindă sumară a elevilor din clasa respectivă, cu unele date absolut necesare, cu note scurte despre situația la învățatură pe trimestre și cu o sumară schiță a activității din fiecare săptămîna, întocmită la începutul fiecărei săptămîni și nu o dată pentru întreg trimestrul. Aici s-ar putea face și însemnările cu privire la activitatea și comportarea elevilor, scrise în momentul, sau cît mai aproape de momentul cînd se produc faptele, fiindcă altfel nu au valoare.

În ceea ce privește planificarea activității din orele de dirigentie (care unora le dă mult de lucru iar pe alții îi face să-și transmită impasibil „din mină în mină” citeva foi de hirtie alcătuite odată pentru cîtiva ani), aici lucrurile ar trebui să se oprească la precizarea — la începutul trimestrului — a numărului de ore rezervate pentru analiza muncii și formarea deprinderilor de studiu individual rațional și pentru consultații psiho-pedagogice, ca și a numărului de ore lăsate la dispoziția dirigințului, fără rubrică și suprubrică, care după cum s-a dovedit nu au nici un rost.

În fond, ce urmărește întreaga activitate a dirigințului în clasa lui? Formarea și perfecționarea deprinderilor de muncă și de comportare și educarea trăsătu-

rilor morale pozitive. Prima sarcină se poate realiza cu succes în cadrul orelor de analiză a muncii, în care dirigințele trebuie să dea (și nu o singură dată pentru un an întreg, pentru că formarea deprinderii presupune exerciții îndelungate), indicații despre procesul rațional al învățării (aici se impune ajutorul cabinetului metodic al școlii), să aplice rezultatele muncii elevilor într-o perioadă oarecare, să ia unele măsuri necesare, impuse de situațiile negative. În orele de consultații psiho-pedagogice, pe baza unor întrebări puse de elevi (în scris) cu o săptămîna înainte, profesorul dirigințe poate da răspunsuri în legătură cu o serie de probleme care îi frîmîntă pe elevi, de ordin afectiv, de cunoaștere sau voluntară. Este o posibilitate maximă de a folosi elementul nou, de a veni în întîmpinarea preocupărilor elevilor de a le da îndrumări în direcția lămurii cu viața lor personală, și de a evita discutarea unor teme incolor sau deja cunoscute.

Cele mai numeroase ar trebui să fie orele lăsate „la dispoziția dirigințului”, în care — în mod creator — acesta să folosească întreaga sa prezență științifică și metodică, pedagogică și socială pentru a anșaia discuții cu un conținut viu, real, determinat de evenimente, fapte, idei petrecute și născute sub ochii elevilor sau în directă legătură cu viața lor.

Cred că, lucrînd astfel, munca diriginților ar fi mai atrăgătoare, mai interesantă, plină de momente creatoare și n-am mai întîlni situații asemănătoare cu aceea descrisă la începutul acestui articol sau cu aceea în care conducerile unor școli repartizează dirigințiile „din oficiu” — volens, nolens — fiindcă nu este posibil altcumva.

Prof. MILTIADU IONESCU
Craiova

Carențe și posibilități

Complexele sarcini educative pe care le ridică dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului în viitorii ani amplifică și însemnătatea orelor de dirigentie. De aici atmosfera animată, de debateri și schimb de opinii cu privire la conținutul acestor ore, atmosferă care caracterizează în prezent activitatea din comisiile metodice ale diriginților, consfăturirile acestora etc. În general discuțiile se opresc la citeva chestiuni legate de conținutul și metoda orelor de dirigentie așa cum se desfășoară în momentul de față și, mai ales, la modalitățile de înnoire a lor, de valorificare a posibilităților existente. La aceste lucruri aș dori să mă refer și eu în articolul de față.

Examinînd conținutul orelor de dirigentie, constatăm anumite

deficiențe care mai frînează încă munca diriginților. Principala cauză a acestor lipsuri își are soriginea, după mine, în ignorarea realităților locale ale școlii, în tendința manifestă de a aplica nediferențiat o tematică compartimentată și ambiguă, stabilită aprioric — cîteodată — în anumite culegeri, îndreptare și broșuri. Prudenți, ferindu-ne de imputarea că nu sintem „pe linie”, străbăteam (și o mai facem și astăzi pe alocuri) același drum bătătorit al temelor tradiționale, aplicabile oriunde și oriunde, cu intenția vădită de a ne conforma „ad litteram” anumitor caiapoade și scheme, „sigure”. Inofensive și în aceeași măsură inoperante, teme de serviciu sărace în idei și în contribuții substanțiale personale, de genul „Cum îmi pregătesc lecțiile”, „Ce înseamnă să fii disciplinat”, „Cercul șablonard, de la o școală la cealaltă, repetînd lucruri spuse și răspuse. Rețutarea aproape matematică, an de an, a unei tematici monotone, rarefiate, ilustrează pregnant formalismul desuet al orelor de dirigentie. Ea automatizează activitatea diriginților și secle-rozează inițiativa lor creatoare. De altfel, unii diriginți „abili”, reiau planurile de muncă, copia-te conștiincios din caietele prece-dentilor ani școlari și, după ce schimbă ordinea și datele subiec-telor, le reutilizează fără să tină seama de condițiile concrete de lucru, de aspectele noi pe care le ridică munca educativă din cla-sa respectivă la un anumit mo-ment și de trebuințele reale, re-innoite ale elevilor.

Garanția succesului unei ore de dirigentie constă, cred, în cunoașterea intereselor elevilor și în capacitatea de a pune de acord preferințele lor cu sarcinile școlii, diferențiate în spațiu și timp. Nivelarea egalizatoare a criteriilor și cerințelor tematice nu poate duce niciodată la rezul-tate bune. Iată de ce opinez pen-tru o selecție fin nuanțată a tem-elor, care să corespundă real-mente necesităților specifice ale școlii, diferiți ca vîrstă, ca mediu de existență, ca preocu-pări și inclinații.

Ora de dirigentie este ora de clasă fără manual și fără pro-gramă școlară. Ca atare, elevii trebuie să dobîndească în aceas-tă oră ceea ce nu găsesc în ma-nual și în explicațiile profesorul-ui la lecții. De ce să consumăm timp prezentîndu-le o temă intîl-tulată, de pildă, „Cum a apărut viața”, cînd ei au studiat-o sau o vor studia la biologie? Ora de dirigentie este chemată să oglin-dească viu, felurit și atractiv cît mai multe din problemele care frîmîntă colectivul clasei sub toate aspectele — școlare și ex-trașcolare. Tineretul nostru de pildă arată mult interes pen-tru cinematograful, radio și televizi-une, ca urmare a năzuinței firești de a avea o fereastră deschisă spre un alt univers, impalpabil și to-tuși real. Combinațiile ritmice vertiginose ale muzicii moderne se bucură și ele de largă audien-ță printre tineri. Ei manifestă o adevărată pasiune pentru sport — derivată din nevoia organ-is-mului de a fi solicitat de variate forme de activitate și de desti-ndere — ca și pentru dans. Toate aceste preocupări reclamă atenția dirigințului interesat să dea orelor sale un conținut atractiv, cap-tivant, util nu numai prin rațiu-

nea necesităților momentane ale elevilor săi, ci și în perspectiva dezvoltării caracterului lor.

Vîrsta preadolescenței și ado-lescenței este cu deosebire atrasă de construcțiile cele mai îndrăz-nețe din domeniul științei, ale ar-tei. Dirigințele le poate procura elemente pentru satisfacerea sănătoasă a acestei inclinații nu prin juxtapunerea nedirijată a unor cunoștințe ori prin impu-nera lor exclusivă, ci printr-o prezentare selectivă care să-i in-vețe a pretui efortul intelectual și emoția artistică.

Și să nu uităm că există și un alt domeniu de preocupări speci-fice sufletului tînră la vîrsta cînd se pun probleme și se cristali-zează sentimente: dragostea. So-cotită cîndva subiect tabu, mini-malizată oarecum și în prezent de educatori, dragostea adevărată, puternică și sinceră, poate de-veni o școală etică profund trans-formatoare. Să nu ocolim cu gra-vitate afectată întrebări firești referitoare la probleme de educa-ție a sexelor — eventual în clase demixtate — cu atît mai mult cu cît părinții, de regulă, se fereșc să atingă această coardă prea „gingașă”, lăsînd copiii la discre-ția împrejurărilor. Problemele referitoare la dragoste se cer dez-bătute cu atenție și solicitudine, înlăturînd orice exagerare.

Seduși de compartimentarea e-tansă a obiectivelor educației se întîmplă nu rareori să detaliam particularul în detrimentul ge-neralului. Însă la o oră de diri-gentie poate fi solicitat atît resor-tul intelectual cît și cel moral sau estetic, corespunzător scopului propus.

Alegerea tematicii orelor de di-rigentie mi se pare imposibilă înaintea consultării masei de e-levi. Prestabilirea tematicii „din birou” este cît se poate de nein-dicată. Multe teme apar spontan, în viața clasei, altele se pot în-lăntui impredictibil în jurul unei preocupări cu semnificație nouă. De exemplu, discuțiile pe care le-am purtat cu elevii mei, din clasa a VIII-a pe tema „Școala, izvor de cultură și factor de ci-vilizație”, mi-au sugerat alte două teme pe care le-am introdus în planul trimestrial: „Omul cult în societatea socialistă” și „Știm să ne purtăm civilizată?”. Consider așadar contraindicată rigurozita-tea rigidă de ce se cere la defini-tivarea planului dirigințului.

În afară de aceasta, se mai fo-losește, în discuțiile cu elevii, to-nul lozincard, neinteligibil uneori și necorespunzător întotdeauna. Continuăm să utilizăm pînă la exasperare metoda expozițivă în fața unor elevi care somnolează și se plictisesc, în loc să procedăm suplu, să apelăm la ele-mente atractive, pornind de la interesele cognitive — atît de vii și de variate — ale elevilor.

O bună oră de dirigentie tre-buie să fie expresia priceperii de a selecta materialul, de a găsi subiectele și metodele care, de-parte de a-i pune în față niște șabloane, să-l facă pe elev să trăiască sentimentul unei surprize. Ora de dirigentie revendică adîncimi și nuanțe variate, pe măsura trăsăturilor individuale ale elevilor. Numai așa ei vor avea de ce să o aștepte și să o caute, numai așa ea va exista cu adevărat.

Prof. VALERIU C. NEȘTIAN
Huși

STUDIUL CLASICILOR

În anii noștri, clasicii literaturii române se bucură de un larg interes din partea cercetătorilor literari, care le consacră ample studii menite să definească, pe baza unei solide fundamentări științifice, profilul lor artistic. În ultimul timp publicațiile de specialitate le acordă spații întinse, în limitele cărora se poartă discuții dintre cele mai vii pentru definirea unora dintre trăsăturile lor esențiale.

Concomitent sînt comentate, în mod inevitabil, manualele de limba și literatura română, întrucît, prin mijlocirea lor, figurile proeminente ale literaturii noastre sînt larg popularizate, iar tineretul școlar ia contact sistematic cu ceea ce este mai valoros din întreaga noastră literatură. Deosebit de prețioase sînt unele sugestii apărute în cadrul unor discuții purtate recent în „Scinteia tineretului” pe marginea modului cum sînt alcătuite actualele manuale. Cu unele excepții, sugestiile respective vor fi luate în considerație la viitoarele ediții ale manualelor de literatură română.

O serie de referiri critice îndreptățite la manualele de literatură română s-au făcut și în cadrul recenteii discuții din „Gazeta literară”. Comentariile participanților la această discuție, avînd darul să aducă noi lumini asupra unor fațete ale activității clasicilor noștri, asupra actualității lor, asupra influenței pe care ei o au în dezvoltarea literaturii noastre contemporane, vor folosi, desigur, și viitoarelor ediții ale manualelor.

În cunoașterea, în înțelegerea valorii artistice a literaturii noastre clasice, școala are un rol imens. Literaturii române i s-a rezervat un important loc în planul de învățămînt. Încă din clasele mici — a III-a și a IV-a — copiii iau contact, pe măsura puterii lor de receptivitate, cu fragmente din literatura noastră clasică. În clasele V—VIII ei au posibilitatea să cunoască în mod mai sistematic producțiile literare valoroase. În clasele de liceu, pe baza unui curs organizat de istorie literară, elevii aprofundează multilateral istoria literaturii române.

Cu toate carențele lor de ordin metodic și, uneori, științific, manualele actuale creează baza unui studiu temeinic al literaturii române. Marii personalități literare, epocile importante din evoluția literaturii, curentele literare dominante în anumite perioade sînt studiate aprofundat în școală. Totuși, faptul că manualele sînt tributare, pe alocuri, unei concepții istorice în prezentarea fenomenului literar, că minimalizează adesea criteriul estetic, face să fie insuficient stimulată reliefa de către profesori a valorii literare a unor scriitori, a măiestriei lor artistice, a mijloacelor utilizate de scriitori pentru desăvîrșirea unei creații artistice superioare. E o lacună ce se cere cu precădere împlinită de profesorii de specialitate în timpul predării.

Lucrările Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român au dat valoroase indicații atît creatorilor de artă, cît și celor care așteaptă să studieze creația artistică. Literatura avînd ca obiectiv oglindirea veridică a vieții, a realității sociale, analizele literare efectuate în școală sînt chemate în mod firesc să reliefeze acest lucru. Dar, cum viața, realitatea e reflectată în literatură prin imagini artistice, este imperios necesar ca în procesul studierii unei opere literare să se acorde toată atenția analizei acestor imagini. Căci elevii noștri trebuie să înțeleagă tainele frumosului artistic, să pătrundă în mecanismul procesului de creație al unui scriitor, să învețe a sesiza nota particulară a fiecărui poet ori prozator, ceea ce este propriu creației

acestui. Ei trebuie obișnuiți să studieze individual arta literară, căile de realizare artistică, să guste frumusețile literare.

Chiar dacă manualele de literatură nu valorifică pe deplin măiestria artistică a lui Eminescu sau Caragiale, Rebreanu sau Camil Petrescu, Sadoveanu sau Argezi, se impune cu necesitate, în timpul analizelor literare, o analiză multilaterală a ceea ce constituie arta propriu-zisă a fiecăruia dintre ei. „Scrisoarea III-a” sau „Lucașfărul” rămîn doar ca palide scheme în conștiința elevilor dacă nu se relevă cu pregnanță „minunea eminesciană”, ilustrată prin aura versurilor, prin structura lor, prin încărcătura stilistică pe care genialul poet o acordă cuvintelor. Clișeele arhicunoscute, formulele stereotipe, limbajul comun, cenușiu, uscat în analizele unor asemenea creații aduc prejudicii literaturii noastre clasice, precum și, în mai mare măsură, învățămîntului, instruirii și educării elevilor.

Fără îndoială, unii creatori de artă, a căror atenție s-a concentrat îndelung și asupra mijloacelor de expresie, suscită mai lesne interesul pe această linie al profesorilor. Studiind în clasă, cu elevii, opera lui Caragiale, Creangă, Sadoveanu și a altora dintre scriitorii noștri clasici, profesorii se opresc și asupra măiestriei artistice. La alți scriitori mari, precum Rebreanu, Camil Petrescu și alții, analiza se oprește însă exclusiv asupra descifrării sensului unor idei, neglijîndu-se modalitatea expresiei, problemele de artă literară. Dar Camil Petrescu, bunăoară — cel pasionat pentru „jocul ideilor”, pentru descoperirea adevărului absolut, cel care a luptat pentru crearea unei arte profund veridice, împotriva calofiliilor, a jocului gol de vorbe sonore, — a fost el însuși un mare creator de artă, iar mijloacele artistice atît de multiple existente în opera lui impun profesorului o analiză amănunțită. Elevii nu vor putea înțelege temeinic nici „Patul lui Procust”, nici „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război” dacă profesorul nu se va opri asupra dialogului interior, dominant ca procedeu artistic în aceste romane, asupra limbajului intelectualizat al scriitorului, asupra artei sale portretistice și descriptive, dacă nu va reliefa caracterul de „dosare de existență” al multora din episoadele romanelor lui.

Cît despre Argezi, orice pleoară pentru studierea măiestriei sale artistice este superfluă. Fără o astfel de analiză, menită să-i facă pe elevi să înțeleagă caracterul metaforei argheziene, caracterul de simbol al limbajului său, precum și marea lui bogăție de mijloace artistice, prădarea operelor lui Argezi devine cu totul ineficientă.

Am sugerat aici doar cîteva căi, mai mult pentru a atrage atenția asupra necesității de a se analiza cît mai complex, în procesul predării, operele scriitorilor clasici.

În cadrul discuțiilor din „Gazeta literară”, o figură notorie în arena criticii noastre literare, combătînd afirmația că școala compromite în general clasicii, a subliniat că această afirmație este întemeiată numai în măsura în care profesorii de specialitate nu sînt capabili să valorifice, în predare, meritele clasicilor, arta lor literară. Desigur, profesorii de limba română își cunosc, în general, profesia. Este însă incontestabil că la examenele de maturitate ori la concursurile de admitere în învățămîntul superior, candidații, care dispun de suficiente cunoștințe de istorie literară și cunosc conținutul operelor studiate, nu izbutesc totuși, de multe ori să releve cu puterile lor, pe baza celor însușite în școală, valoarea artistică a crea-

țiilor literare. Prezentînd „Lucașfărul”, de pildă, ei îl reduc la cîteva elemente ce țin de firul epic, dar nu vorbesc nimic despre monumentalitatea artistică a poeziei. La nuvele și romane, la operele dramatice, rezumarea conținutului constituie, în majoritatea cazurilor, cam tot ce pot să spună candidații.

Forurile în drept au dotat învățămîntul cu multe materiale pentru studierea temeinică a clasicilor literaturii noastre. Bibliotecile școlare conțin, în general, operele prevăzute în programe. Cu o mai bună chibzuială, conducerile de școli, secțiile de învățămînt pot și trebuie să doteze mai larg bibliotecile școlare, asigurîndu-le un număr suficient de exemplare din aceste opere. S-au trimis în școli și o serie de diafilme și discuri pentru a facilita însușirea de către elevi a operelor clasicilor noștri. Există diafilme în legătură cu M. Eminescu, I. L. Caragiale, Ion Creangă, M. Sadoveanu, V. Alecsandri, G. Coșbuc, G. Topirceanu, Al. Vlahuță, Al. Odobescu, I. Slavici, la care se adaugă diafilme după „Amintirile din copilărie” și „Capra cu trei iezi” ale lui I. Creangă, precum și după „Apus de soare” al lui Delavrancea. De asemenea, sînt difuzate benzi de magnetofon cu fragmente din operele lui Creangă, Eminescu, Argezi. Sînt în curs de apariție noi diafilme pentru studiul literaturii române în școală. De asemenea, în anul viitor se vor difuza în școli discuri cu fragmente din literatura română din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, din opera lui Alecsandri și Eminescu.

Alecsandri, Eminescu, Caragiale, Creangă, Sadoveanu, Rebreanu, Argezi și alții, trazuși în multe limbi europene, au depășit granițele literaturii noastre naționale, au intrat în patrimoniul literaturii mondiale. Cu prilejul studierii fiecăruia dintre ei trebuie să li se arate elevilor ceea ce este național și universal în creația lor, trebuie scos în relief prestigiul de care se bucură peste graniță. Nu se poate să nu subliniem, de pildă, că azi, în vîrstă, Argezi este printre gloriile poeziei europene, în rînd cu scriitorii contemporani celebri. Și prin acest mijloc se poate sădi în conștiința elevilor mîndria națională, prețuirea profundă față de clasicii literaturii române.

AL. BOJIN

Notițe după explicațiile profesorului

După spectacol

Adeseori noi, diriginții, vizionăm cu elevii spectacole de teatru și cinematograful. Valoarea acestor vizionări sporește mult cînd organizăm cu elevii, după spectacol, discuții în jurul lui, căci în felul acesta nu ne oprim doar la a asigura petrecerea timpului în mod plăcut, dar dispunem și de un prilej în plus de a forma și dezvolta capacitățile tinerilor de a înțelege mesajul unei piese, al unui film, de a aprecia valoarea lor artistică.

Am vizionat cu elevii mei filmul „Codin” și apoi l-am analizat împreună într-o oră de dirigenție. Am urmărit îndeosebi în cadrul acestei analize să-i ajut să sesizeze conținutul tematico-ideologic al filmului și să-i înarmez cu cîteva criterii estetice de apreciere a unui film — a măiestriei regizorale și actoricești, a fotografiei etc., astfel încît să-i fac să înțeleagă conștient un spectacol. Planul discuției a fost comunicat dina-

inte, așa încît elevii au avut timp să se pregătească. În cursul discuției, am avut satisfacția să constat că elevii au sesizat problematica filmului, au reușit să caracterizeze personajele principale, să motiveze psihologic acțiunile acestora, să facă aprecieri interesante în legătură cu regia, cu jocul actorilor, cu imaginile, cu muzica filmului.

Am procedat la fel și cu alte spectacole. Uneori, pentru a spori ca-

racterul atractiv al discuției am procedat diferit. De exemplu, analiza spectacolului de teatru, „Chirița în provincie” a avut loc în prezența interpretului principal, actorul Arcadie Donos.

Fiecare spectacol vizionat ne-a furnizat material viu, conștient și interesant pentru educarea patriotică și estetică a elevilor.

Prof. M. AUGUSTIN

Subscriu
și eu

IMPERATIVELE EXAMENELOR DE GRAD

Socotese că articolul profesorului Ștefan Ilie „Nu amănunte, ci linii directoare”, publicat în „Gazeta învățământului” nr. 818 din 1 oct. 1965, este foarte bine-venit și subscriu întru totul la cele cuprinse în el.

Și eu consider că este nejust a cere profesorului să precizeze dinainte în planul calendaristic tipul de lecție, materialul didactic, temele pentru acasă. Profesorul cu dragoste pentru profesia sa, la curent cu noutățile din domeniul specialității pe care o predă, va face o lecție bună și fără să completeze cu mai multe săptămâni înainte rubrica ca acestea.

Firește, tipul lecției, materialul didactic, temele pentru acasă se stabilesc mai bine atunci când te pregătești pentru lecție. Un pedagog conștiincios va folosi materialul didactic nu fiindcă și l-a trecut în planul calendaristic, ci fiindcă așa e necesar, fiindcă în pregătirea lecției aceasta i-a apărut ca o condiție de bază. Atunci de ce trebuie să-l mai înregistreze în chip formal?

Temele pentru acasă, la fel. Profesorul care își iubeste obiectul va fi foarte atent la modul cum au parcurs elevii materia, la modul cum au înțeles-o, la greutățile pe care le au. În funcție de toate acestea schițează tema în perioada de pregătire a lecției și o definitivează în clasă dacă este necesar, în funcție de realitățile concrete, de ultimă oră. A-l obliga să treacă de la începutul anului tema pe care o va da în decembrie înseamnă a-l obliga la o muncă nu numai extrem de complicată dar, și la urmă, nefolositoare.

ARISTOTEL CODREȘ
Siliștea-Crucii Oltenia

Cît se poate de just

Articolul tov. A. Petrescu, intitulat „Ideile și inițiativele”, din numărul 818 al „Gazetei învățământului” mi-a dat ocazia să reflectez asupra ideii autorului că unele din stimulentele cele mai mari în creșterea spiritului de inițiativă este ca omul să vadă că propunerea sau sugestia lui a fost privită cu toată atenția. Afirmția este mai mult decât justă.

Sigur, se pot face multe propuneri. Unele pot fi juste, altele nu. Personal cred însă că orice propunere trebuie să capete un răspuns. Dacă este bună, răspunsul este aprobarea și aplicarea ei în practică. Dacă este rea, răspunsul trebuie să explice inconsistența propunerii. Nu întotdeauna se întâmplă însă astfel. În urmă cu mai multe luni am făcut o propunere care a fost apreciată de secția de învățămînt a raionului Gherla. După cite știu, ea a fost adusă la cunoștința secției regionale de învățămînt Cluj, iar apoi și la cunoștința ministerului. Deși a trecut atîta timp, nu am primit nici un răspuns pe marginea ei. A fost în adevăr bună, a fost rea? O astfel de atitudine nu este stimulatoare.

Prof. AUREL ANTON
Vultureni-Gherla

Vechea expresie „și-a terminat studiile”, adresată de obicei absolvenților de școală sau de facultate, conține în sine o opinie contrară adevărului indeobște cunoscut: nu există stație terminus în însușirea unei specialități. A unei culturi multilaterale. Iar rațiunea de a fi și a te numi învățător sau profesor este legată în mod organic de efortul neîntrerupt pentru ridicarea potențialului intelectual, în pas cu dinamica ascendentă a exigențelor societății socialiste față de procesul de învățămînt. În cadrul acestei cerințe constante, examenele de definitivare, pentru obținerea gradului al II-lea și a gradului I reprezintă un fel de puncte nodale care dirijează în mare măsură progresul profesional al cadrelor didactice.

Dacă prin examenul de definitivare, obligatoriu după primii trei ani de activitate la catedră, se atestă efortul depus în străbaterea celor dinții trepte spre culmile măiestriei didactice și îmbogățirea informării științifice în specialitate, în domeniul pedagogiei și al socialismului științific, obiectivul examenelor pentru gradul al II-lea și gradul I este cu mult mai larg. Astfel, pentru gradul al doilea spre exemplu, o dată cu specializarea didactică se cere și aprofundarea materialismului dialectic și istoric, capacitățile de a valorifica în mod creator cunoștințele și experiența pedagogică în rezolvarea unor probleme noi, în formularea și argumentarea unor puncte de vedere proprii. Elaborarea lucrărilor metodico-științifice legate nemijlocit de procesul instructiv-educativ are menirea de a contribui atât la îmbogățirea literaturii pedagogice și de specialitate cât și la perfecționarea capacității profesionale și, prin aceasta, la creșterea calității învățămîntului însuși.

Iată deci suficiente motive pentru a trage concluzia că pregătirea pentru examenele de grad nu constituie un scop în sine, ci un important mijloc stimulator de desăvîrșire a pregătirii didactice generale, în raport cu cerințele contemporaneității.

Cînd și cît trebuie să înveți?

Este în afară de orice îndoială că majoritatea învățătorilor și profesorilor care s-au prezentat la examenele de grad au muncit fără răgaz, mărturie fiind înseși rezultatele pozitive obținute. Desfășurarea acestor examene prilejuiește însă, pe lângă semnalaarea unor aspecte laudabile, și constatarea unor deficiențe, cele mai multe legate de optica deformată pe care o au despre propria lor pregătire unii membri ai corpului didactic. Ne referim atât la cei declarați respinși din cauză a notelor slab obținute, cât și la cei care trec cu note la limită, a căror activitate mediocră este de fapt sursa slabei pregătiri a elevilor lor.

Cînd și cît învață aceștia? Răspunsul la o asemenea întrebare este sinonim cu dezvoltarea cauzelor care duc la insuccese. Mai ales la examenele de definitivare se constată la anumiți candidați studiul în asal, pe care unii l-au deprins încă din timpul școlărității. Ei încearcă, în perioada celor trei săptămîni premergătoare sesiunii de examene, cînd instituturile de perfecționare organizează cursuri speciale de pregătire, să revadă elementele de bază din materia pe care au parcurs-o în 5-6 ani de școală sau de facultate, să-și însușească și noile achiziții din domeniul specialității, substanțiale în condițiile progresului rapid al științelor. Calmantele, excitantele, noaptele albe și orice alte mijloace folosite în această perioadă nu duc însă decît la reținerea unui pospai de date, a unor frînturi de cunoștințe.

O categorie aparte o formează cei care citesc sporadic și la întâmplare — azi o problemă, peste o perioadă de timp alta. Utilizarea unei asemenea „metode” este tot un fel de pierdere de timp, izvorită dintr-o concepție falsă despre studiu. Cunoștințele izolate, nesistemate, rupte de logica interioară a ansamblului disciplinei respective n-au nici stabilitate, nici valoare și duc la formularea răspunsurilor prin aproximări.

Nu obțin rezultate bune, în măsură să mulțumească exigențele, nici acei care își însușesc doar „strictul necesar”. Parcurgerea unui minim de bibliografie duce la rezultate minime. Adevărurile evidente ale unei discipline nu se pot susține decît prin eforturile de cunoaștere a argumentelor pe care le oferă un material bibliografic cît mai bogat. Unele probleme își găsesc răspuns total sau parțial într-o lucrare, altele în altele, astfel încît fondul de cunoștințe se consolidează mereu numai prin datele obținute din studiul unei bibliografii diverse.

Studiul se face cu creionul în mînă

Paradoxale sînt rezultatele obținute de cei care depun o mare cantitate de muncă, însă nu și-au format un stil personal, eficace de studiere a bibliografiei. Aceștia île că citesc materialele bibliografice de mai multe ori dar nu se opresc asupra pasajelor mai dificile, nu încearcă să le pătrundă, fie că alcătuiesc rezumate largi, în care sînt consemnate în detaliu cît mai multe idei, fără preocuparea ca acestea să se ierarhizeze și să se integreze într-un sistem de cunoștințe. În sfîrșit, o parte din candidații la examenul de grad al II-lea își pregătesc lucrările metodico-științifice pe baza unei documentări sărace, preluînd problemele din literatura existentă, uneori transcriindu-le întotdeauna (fără să menționeze sursa) și împănîndu-le cu exemple revelatoare din activitatea proprie la clasă. Într-o asemenea situație, contribuția personală, fie cît de modestă, lipsește cu desăvîrșire, iar comisiile examinatoare nu pot manifesta concesi la lipsa de autoexigență a unor asemenea candidați.

Desigur, o rețetă unică pentru modalitatea de pregătire a examenelor de grad nu există, intrucît chiar procedeele eficiente mai des practicate se adaptează într-un anumit fel particularităților individuale. În toate cazurile, însă, este absolut necesar studiul cu creionul în mînă — alcătuirea conspectelor, a fișelor, a schemelor, efectuarea de exerciții etc. Deosebit de utilă este conspectarea unor lucrări științifice, ca formă superioară de organizare în scris a ideilor culese și a observațiilor proprii. Ea servește la pătrunderea adevărată a conținutului materialelor studiate și asigură, sub raportul economiei de timp, posibilități sporite pentru revederea integrală a acestora în zilele care preced examenul.

Experiența arată că cerințele complexe ale examenelor de grad impun o intensificare a studiului individual în anul care precede sesiunea. Punctul de plecare în pregătirea candidaților îl constituie rezorvorul de cunoștințe însușit în anii de școală sau de facultate, la care se adaugă cunoștințele dobîndite prin informația ulterioară absolvirii. Temeinicia studiului în această perioadă este legată de o bună împărțire în timp a etapelor de pregătire, în așa fel încît pînă în presesiune să se termine parcurgerea bibliografiei și sistematizarea materialului. Ritmicitatea și seriozitatea studiului din timpul anului, grija pentru precizie în lucru, trecerea prin filtrul

proprii gândiri a tuturor problemelor cuprinse în programa de examen constituie singurul secret al succesului.

Este știut că rostul cursurilor de pregătire organizate de instituturile de perfecționare este diferit, în funcție de felul examenului. Pentru examenul de definitivare, aceste cursuri sînt organizate chiar în preajma sesiunii și durează circa trei săptămîni. Prelegerile și consultațiile ținute cu acest prilej nu pot cuprinde, firește, întreaga materie, ci numai anumite teme de sinteză, menite să ajute la dezbaterile unor probleme pe care le ridică cele mai recente descoperiri. Dar o asemenea aprofundare nu este posibilă pentru cei care au neglijat studiul individual ca formă principală a pregătirii examenelor. Intrucît consultarea doar a notitelor luate la cursuri nu poate fi considerată un adevărat studiu. Cursurile organizate de instituturile de perfecționare sînt utile numai pentru cei care le consideră drept ultima etapă a pregătirii lor. După ce au parcurs bibliografia prin studiul individual, ei au acum prilejul să-și consolideze și să-și integreze cunoștințele cu unele elemente importante cărora anterior le-au acordat mai puțină atenție sau care, fiind cu totul noi, le-au fost necunoscute.

Cursurile de pregătire pentru examenul de grad al II-lea, ținîndu-se cu șase luni înaintea sesiunii, își îndeplinesc în mare măsură rolul de a orienta pe cursanți în ansamblul problemelor de examen și în alegerea judicioasă a bibliografiei din care să se aleagă metodele de studiu și de interpretare, ajutîndu-i să-și însușească și o parte din tematica examenului, să facă un schimb de păreri asupra unor probleme, să-și contureze mai bine sau chiar să-și definitiveze lucrările metodico-științifice.

Condiții existente și condiții care se mai pot crea

După cum se vede, cursurile de pregătire organizate pe plan central vin în întîmpinarea unor aspirații firești ale cadrelor didactice, ajutîndu-le în mod substanțial să se prezinte la examen cu materia înțeleasă în întregime și în profunzime.

La rîndul lor, o serie de secții de învățămînt organizează cu ajutorul instituturilor de perfecționare, fie în perioada vacanței de iarnă, fie în timpul anului școlar, cursuri și consultații pe plan local pentru învățătorii care se prezintă la examenul de definitivare. Asemenea inițiative laudabile se cer a fi permanentizate și generalizate în toate regiunile și raioanele din țară.

În ajutorul cursanților vine și Biblioteca centrală pedagogică din Capitală, care manifestă multă sollicitudine în împrumutul de cărți pentru cadrele didactice din întreaga țară și, uneori, indică bibliografia integrală solicitată de o temă de cercetare.

Cele arătate mai sus constituie doar o parte din condițiile create cadrelor didactice în vederea pregătirii lor pentru examenele de grad. Am dori în continuare să facem o serie de propuneri menite să contribuie la întregirea acestor condiții.

Considerăm, în primul rînd, că inspecțiile pentru definitivare ar trebui să se efectueze numai în decursul primelor două trimestre, pentru ca cei ce se prezintă la examene să fie scutiți măcar în trimestrul ultim de emoția și tensiunea pe care le-o dă inspecția cu un asemenea obiectiv. Bineînțeles că răspunderea lor pentru activitatea la clasă nu poate să scadă, controlul exercitîndu-se în continuare, de către directorii școlilor. Credem însă că în acest fel cadrele didactice

ar avea posibilitatea să-și concentreze mai mult atenția asupra studiului individual în vederea pregătirii examenelor teoretice.

Din aceleași considerente propunem ca pentru toți cei ce se prezintă la examenul de grad al doilea inspecțiile să se efectueze în anul școlar anterior celui în care urmează să dea examenul teoretic. Sesiunea acestui examen fiind în perioada vacanței de iarnă, ei și-ar putea concentra întreaga atenție, în decursul trimestrului I, asupra definitivării lucrărilor metodico-științifice și a pregătirii examenului.

În definitivarea notei la inspecția de grad ponderea principală ar trebui să-o aibă aprecierea activității la clasă, a dăruirii și priceperii cu care muncește cel instruit pentru instruirea și educarea tinerii generații, a aportului personal în activitatea metodică-științifică și în modernizarea procesului de învățămînt, intrucît pentru aprecierea riguroasă a celorlalte activități nu există întotdeauna criterii obiective suficiente de conturare. S-ar evita în acest fel și tendința manifestată în unele școli de a aglomera în mod special pe cei înscriși la examenele de grad cu sarcini obștești tocmai în anul în care dominantă vieții lor trebuie să fie studiul individual temeinic și sistematic.

Socotim necesar ca programele pentru examenele de grad să fie puse la dispoziția cadrelor didactice chiar din ziua în care se înscriu la aceste examene. Li s-ar deschide astfel de la început perspectiva asupra studiului, ar avea posibilitatea să-și planifice minuțios studiul.

Igiena muncii intelectuale impune cu necesitate existența unui decalaj de circa 3-5 zile între ultima lecție din cadrul cursurilor de pregătire a examenelor de definitivare și prima probă din cadrul sesiunii. Aceași cerință ar trebui respectată și pentru probele de examen din timpul sesiunii, între care actualmente nu există uneori nici cîte o pauză de o zi. Faptul că în sesiunea de examene lipsește alternanța dintre momentele de încordare maximă și perioadele de relaxare, după cum lipsește și posibilitatea de a se revedea măcar elementele esențiale ale următoarei discipline de examen solicitată prea mult sistemul nervos al candidaților, reducînd și randaamentul expunerii cunoștințelor.

Sensul major al examenelor de grad ca formă deosebit de importantă în sistemul de perfecționare a cadrelor didactice constă în reflectarea în viața școlii a rezultatelor dobîndite cu prilejul pregătirii lor, în mai buna înarmare a tinerii generații cu comorile culturii și civilizației. Îndeplinirea acestui obiectiv cere din partea lucrătorilor pe tărîmul instrucției și educației creșterea răspunderii pentru buna lor pregătire, studiu individual desfășurat cu perseverență, în mod sistematic, astfel încît examenul să constituie un neprețuit izvor de îmbogățire a cunoștințelor, de dezvoltare a pasiunii pentru munca de cercetare științifică, organic imbinată cu cea didactică. Numai în acest fel cele cucerite cu prilejul examenelor se vor materializa în clase de elevi bine pregătiți, într-o activitate metodică-științifică și culturală pilduitoare. Și, se înțelege de la sine, autoritatea profesională și morală a celor care au absolvit examenele este legată de menținerea în continuare a interului treaz și permanent pentru studiu și cercetare, autoperfecționarea neîntreruptă fiind condiția de bază pentru păstrarea prestigiului științific și didactic.

Lector VASILE V. POPESCU
Asistent NICOLAE RADU

COORDONATELE „FĂRĂ FRECVENȚEI“

(Urmare din pag. 1-a)

intr-o formă sau alta, și majoritatea celorlalți directori și profesori cu care am stat de vorbă) eficiența calitativă și cantitativă a orelor de consultație este încă redusă. Aceasta se întâmplă în primul rând pentru că de cele mai multe ori nu putem acționa conform scopului pentru care au fost ele create. Le spunem ore de consultație — ceea ce presupune o pregătire prealabilă a elevilor, studierea unor capitole asupra cărora ar urma să primească lămuriri. Dar profesorii sînt puși, de fapt, în situația de a preda cunoștințe care pentru cei mai mulți elevi sînt absolut noi. Se ajunge astfel la expunerea unor lecții de sinteză foarte concentrate. În plus, nivelul diferit de pregătire anterioră a elevilor, frecvența destul de neregulată a onora din ei îngreuiază și mai mult realizarea scopului orelor de consultație. Nu este mai puțin adevărat că pentru matematică sau limba română, de pildă, chiar dacă consultațiile și-ar respecta pe deplin menirea, tot nu ar fi suficiente numai două sau în cel mai fericit caz patru ore pe lună. Trebuie să le oferim elevilor posibilitatea de a-și verifica oit mai ample cunoștințele prin rezolvarea de probleme, prin analize literare pe text etc.

Fără a se opri la constatarea neajunsurilor, profesorii cu care am stat de vorbă au făcut și propuneri pentru îmbunătățirea pregătirii elevilor de la cursurile fără frecvență. În primul rând au subliniat necesitatea de a se spori numărul orelor de consultație la materiile care presupun neapărat rezolvarea de probleme și exerciții. Interesantă ni s-a părut propunerea profesorului Sava Grafie, președintele Comitetului sindicatului lucrătorilor din învățămînt din orașul Brăila. Acesta a sugerat ca orele de pregătire organizate în întreprinderi să se desfășoare sub direcția îndrumare a unor foarte buni profesori de specialitate. Ținînd seama de necesitățile efective din perioada aceasta și în funcție de ceea ce reprezintă principala sarcină a învățămîntului, interlocutorul nostru opinează ca profesorilor desemnați în acest scop să li se considere activitatea de pregătire a elevilor de la fără frecvență ca făcînd parte din norma lor metodică.

S-a propus de asemenea ca în unele cazuri, la cererea elevilor, să se organizeze și unele meditații remunerate, susținute eventual de profesori pensionari, pentru a se curma definitiv ingerințele unor nechemăși și incompetenți care, pe alocuri, organizează o adevărată speculă cu așa-zise meditații ce se dovedesc total ineficiente.

De ce doar pentru unii mamă bună ?

Toți profesorii cu care am discutat au relevat faptul că serviciile de cadre și învățămînt și sindicatele din întreprinderi manifestă mai puțină grijă pentru elevii de la cursurile fără frecvență decît pentru cei de la cursurile serale. Interesul pentru elevii care învață fără frecvență este mult mai sporadic și are un foarte slab caracter activ.

Că lucrurile stau așa o dovedesc și rezultatele obținute la învățămîntul fără frecvență în anul școlar trecut, pe care le-am putut cunoaște la secția de învățămînt a orașului Brăila. La clasele V—VIII, din 606 elevi înscriși — 498 promovați, la clasele VIII—XI, din 663 înscriși, 473 promovați.

Lucrătorii din serviciile de cadre și învățămînt și activiștii de sindicat de la Uzinele de utilaj greu „Progresul” din Brăila și de la Combinatul de celuloză și hîrtie din Chișcani cu care am stat de vorbă au recunoscut că a existat un interes mai redus pentru sprijinirea elevilor de la cursurile fără frecvență. Ideea întăririi colaborării între întreprinderi și licee prin organele sindicale a fost primită de ei cu mult interes și apreciată favorabil. S-au luat, în același timp, numeroase angajamente pe linia acordării unui sprijin mai eficient elevilor care învață fără frecvență, angajamente pe care sperăm să le vedem traduse în fapt.

Continuîndu-ne dialogul la distanță, am revenit iar la cei de la care am pornit: muneitorii, tehnicienii și funcționarii înscriși la secțiile fără frecvență. I-am întrebat de ce unii din ei se prezintă la consultații total nepregătiți. Recunoscînd faptul, ei au dat totuși răspunsuri evazive, care pun sub semn de întrebare eficiența orelor de consultații în forma lor actuală. Ei au lăsat să se înțeleagă faptul că deseori le vine greu să se prezinte la aceste ore ast-

fel pregătiți încît să aibă nevoie doar de unele clarificări sau precizări. În această lumină considerăm că problema ar trebui să fie restudiată la serviciul de specialitate din minister, în scopul găsirii unei soluții cu aplicativitate efectivă.

Cînd ești profesor și student în același timp

Un procent însemnat din rîndul celor care studiază în învățămîntul fără frecvență îl constituie cadrele didactice care se află în curs de calificare sau doresc să obțină o pregătire mai înaltă urmînd cursurile institutelor pedagogice și ale universităților. În ultimul timp, măsurile luate pentru sprijinirea acestora au avut ca rezultat concret creșterea substanțială a numărului lor, care în acest an va atinge aproximativ cifra de 16.000. Desigur problemele pe care le ridică studiul acestora sînt diferite de problemele care se pun la cursurile fără frecvență din învățămîntul de cultură generală.

Am stat de vorbă cu unii dintre aceștia — de exemplu cu învățătorii ANA VIERU din comuna Măstăcani, raionul Bujoru. ILIE OPREA, din Lunca Vița-Măcin, VASILICA TOTOLICI, din Suraia, raionul Focșani — și cu o serie de profesori suplînitori care studiază la secțiile fără frecvență ale institutelor pedagogice, ale Universității București etc. Cerințele aproape unanim exprimate de ei se referă mai ales la trei elemente pe care studenții de la cursurile fără frecvență le consideră esențiale. Este vorba, în primul rînd, de a dispune la timp de programele pe baza cărora să se pregătească pentru examene, ca și de tematica lucrărilor de control. În al doilea rînd, ei doresc să-și poată procura fără dificultăți manualele, cursurile și lucrările recomandate ca bibliografie principală. Și, în sfîrșit, cu toții au arătat că resimt necesitatea unui sprijin mai substanțial la disciplinele unde există mai puține lucrări documentare sau care presupun efectuarea de lucrări practice și experiențe.

Nu se poate spune că întotdeauna aceste cerințe sînt satisfăcute pe deplin. Iată cîteva situații care ne-au fost semnalate cu prilejul raidului-anchetă sau în unele scrisori sosite recent la redacție. Studenții Facultății de geografie-istorie de la Institutul pedagogic din București au primit în anul trecut programele și temele lucrărilor de control (care aveau date de predare foarte apropiate) de abia la sfîrșitul lunii Ianuarie, deci cu o întîrziere de peste două luni. Aceeași deficiență se semnalează și în activitatea altor facultăți ale institutelor pedagogice din țară. Nici anul acesta nu s-au luat pînă acum, pretutindeni, măsuri energice pentru eliminarea acestei deficiențe.

O serie de cursuri și manuale din bibliografia de bază recomandată studenților fără frecvență de la facultățile de filologie (cursurile privind anumite epoci din istoria literaturii noastre și istoria literaturii universale, cursuri de istoria limbii, cursuri de limbă străină), de la științele naturale (diferite cursuri speciale de zoologie și botanică), de istorie și geografie (o parte însemnată a cursurilor de bază), nu se găsesc în librării și nu au fost reeditate de cîteva ani.

Cum stau lucrurile în ceea ce privește sprijinul direct acordat studenților fără frecvență ? La secția de învățămînt a raionului Brăila s-a întocmit o evidență a situației celor înscriși la cursuri, dar încă se mai caută forme de sprijinire a studiului acestora. Mai mult s-a făcut la Institutul pedagogic de 3 ani din Galați. Aici a fost introdusă, cu bune rezultate, o etapă de pregătire cuprinzînd expuneri și unele seminarii, care va avea loc în perioada vacanței de iarnă. Experiența dobîndită pe această linie în anul trecut arată că etapa de pregătire astfel organizată dă rezultate bune, studenții care au participat la această pregătire prezentîndu-se la examene mult mai bine. Institutul a inițiat și unele cercuri de pregătire direct la raioane, dar, din lipsă de participare, acestea au fost abandonate. (N-o fi de vină slaba legătură între institut și secțiile de învățămînt ?)

Discuțăm despre problemele studiului fără frecvență cu tovarășul Constantin Marinescu, prorector al Institutului de 3 ani din Galați.

— O măsură valoroasă pe linia îmbunătățirii cursurilor fără frecvență — ne spune interlocutorul nostru — o constituie extinderea duratei acestor cursuri de la 3 la 4 ani de studiu, ceea ce permite o mai bună eșalonare a disciplinelor, posibi-

bilități mai largi de aprofundare a acestora. Este drept însă că studenții întîmpină încă serioase dificultăți în procurarea manualelor și cursurilor. În măsura în care biblioteca noastră dispune de un număr mai mare de asemenea lucrări, noi le împrumutăm la domiciliu, la cerere, celor care le solicită. Bunăoară, în anul trecut au fost trimise la cerere pentru consultare circa 2.160 de lucrări. De cele mai multe ori însă studiul trebuie efectuat în sălile noastre de lectură, unde sînt puse la dispoziție studenților fără frecvență și o serie de cursuri pe care le-am multiplicat cu mijloace proprii. Desigur, studiul de scurtă durată în sala de lectură, cu puțin înainte de examene, nu constituie o soluție acceptabilă.

Pentru a ne documenta cu privire la conținutul planului de editare a lucrărilor de care au cel mai mult nevoie în studiul lor cadrele didactice înscrise la cursurile fără frecvență, ne-am adresat serviciului de manuale și cursuri pentru învățămîntul superior din Ministerul Învățămîntului. Am aflat că multe din lucrările foarte solicitate, epuizate în anii trecuți, figurează în acest plan cu mențiunea că vor apărea, revăzute, în anul 1966. Se prevede, de asemenea, apariția unor lucrări noi, importante, din domeniul filologiei, teoriei și istoriei literare, geografiei, istoriei universale și științelor naturale.

— Putem anunța deci această veste îmbucurătoare cititorilor noștri ?

— În principiu da, desigur. Planul a fost aprobat. Dar pînă la ora actuală un număr important de lucrări încă nu au fost predate editurii. Există diverse împrejurări neprevizibile...

Nu negăm că în unele cazuri apar împrejurări ce n-au putut fi prevăzute. Dar în spatele acestei motivări se mai pitesc și unele metode neindicte de lucru. Mai ales în domeniul esențial — relațiile cu autorii. Iată pe ce elemente ne bazăm această afirmație: primo — după contractarea lucrărilor editura nu arată un interes constant pentru munca desfășurată de autori, ci se informează despre stadiul de elaborare abia în preajma termenului de predare (din această pricină, unele cursuri sînt reportate în plan de la un an la altul); secundo — în cazul contractării citorva lucrări cu același autor sau același colectiv nu se stabilește clar, în funcție de necesitățile concrete ale învățămîntului, ordinea de predare a respectivelor lucrări; tertio — faptul cel mai flagrant — în timp ce serviciul de cursuri și manuale pentru învățămîntul superior din ministerul determină, prin stăruințe repetate, pe unii autori să predea lucrările contractate în condiții foarte favorabile (caz concret — cîteva cursuri de limbă străină deosebit de solicitate), redacția de resort din Editura didactică și pedagogică tergiversează cu lunile operațiile redactionale la aceste lucrări (unul din motive: nu are redactor de specialitate).

Trebuie reconsiderat și criteriul de stabilire a tirajelor pentru manuale și cursuri, ca și modul de difuzare a acestora în rîndurile studenților fără frecvență. Ni se explică: „Tirajul se stabilește în funcție de numărul studenților. Dar multe cursuri și manuale sînt solicitate de sfere largi de cititori. Din această pricină ele se epuizează foarte repede și o parte dintre studenții de la fără frecvență nu mai pot să le achiziționeze”. Replicăm: „Dacă acest fapt este cunoscut, de ce nu se stabilesc tirajele în funcție de estimarea aproximativă a cerințelor reale, ținîndu-se seama și de faptul că mai întotdeauna reeditările sînt despărțite de ediția precedentă printr-un interval de cîteva ani ?”

Se pare că vinovate sînt unele norme birocratice aplicate de organele care răspund de stabilirea tirajului. Oricum, trebuie luate toate măsurile pentru a asigura studenților de la fără frecvență manualele și cursurile care le sînt necesare. Nu ar fi potrivit, de pildă, în această privință, ca studenții să depună la secretariatele facultăților o sumă în raport cu prețul precalculat al lucrărilor ce urmează să apară, iar secretariatele să le expedieze cursurile și manualele imediat după apariție ?

Unele elemente de formalism și manifestări de dezinteres

În discuția pe care am avut-o cu cadrele didactice care studiază fără frecvență, acestea s-au referit și la lucrările de

control. L-am întrebat pe tov. Constantin Marinescu ce părere are despre aceste lucrări.

Prorectorul Institutului pedagogic din Galați a fost categoric: „Lucrările de control constituie documente pur formale. Așa cum sînt organizate ele acum, nici noi nu putem pune bază pe ele în aprecierea pregătirii studenților, nici studenții nu trag vreun folos din elaborarea lor”. Spre documentare, ne sînt prezentate o serie de lucrări de control alături de textele tipărite ale unor studii sau cursuri după care respectivele lucrări au fost, ca să folosim un eufemism, „inspirate” integral. Tovarășul Constantin Marinescu reia: „Uneori le returnăm elevilor spre refacere. Dar ei știu că nota obținută la lucrarea de control nu se ia în considerare. Atunci la ce mai folosesc lucrările ?”

Intr-adevăr, în aceste condiții nu folosesc la nimic.

În sfîrșit, profesorii studenți la fără frecvență ne-au mai semnalat o situație: aceea că uneori întîmpină greutăți în ceea ce privește obținerea salariului lor în perioada cursurilor de pregătire în vederea examenelor.

Apucăm de capătul firului acestei probleme, urmînd direcțiile care duc la clarificarea ei.

Inspectorii secției de învățămînt a raionului Brăila care răspund direct de problemele cadrelor și ale învățămîntului fără frecvență (tovarăși Dumitru Chiriță și Ion Costache) ne relatează că deși s-au depus mari stăruințe în această privință, organele financiare nu eliberează sumele necesare afirmînd că nu au instrucțiuni precise.

Ne adresăm, pentru lămurirea problemei, tovarășei Niculina Danciu, director adjunct în direcția planului și organizării muncii din Ministerul Învățămîntului. Iată precizările primite: „Intrucît în instrucțiunile inițiale cu privire la drepturile de concediu ale personalului didactic înscrise la cursurile fără frecvență nu era prevăzut clar în ce cadru intră perioada de cursuri și lucrări de laborator premergătoare examenelor din vară, s-au trimis la secțiile de învățămînt, încă din anul trecut, instrucțiuni suplimentare care arată foarte precis că perioada 15—30 iunie, în care se efectuează lucrări practice de laborator, se consideră ca făcînd parte din sesiunea de examene. Studenții chemați în această perioadă în vederea pregătirii examenelor de an vor beneficia de concediu plătit, în cadrul celor 30 de zile calendaristice anuale”. Ar fi fost desigur de dorit ca totul să fi fost clar de la început, dar mai bine mai tîrziu... Totuși, se ivesc și acum încurcături. Să presupunem că, din cauze inexplicabile, instrucțiunile trimise de minister în două rînduri nu au ajuns la unele secții raionale de învățămînt. Dar chiar și într-un asemenea caz, nu puteau fi cerute lămuriri de la forurile competente, rezolvîndu-se lucrurile la vreme ?

Drepturi, dar și îndatoriri

Am vorbit pînă acum despre îndatoririle pe care le au alții față de cei ce studiază fără frecvență. Dar și ei înșiși au îndatoriri față de studiul propriu și, dacă nu le îndeplinesc, orice condiții li s-ar crea, tot nu vor reuși să dobîndească o bună pregătire.

Cei mai mulți învățători și profesori aflați în curs de calificare muncesc serios, cu conștiinciozitate. Mulți, dar nu toți. Dintre cadrele didactice din raionul Bujoru înscrise la cursurile fără frecvență, în timp ce Ana Vieru s-a prezentat la toate examenele temeinic pregătită și a primit note corespunzătoare, Elena Fanaca sau Florica Barbu se mențin continuu la limita inferioară, deși condițiile de care dispun sînt identice. Aceeași diferență, în raionul Măcin, între Ilie Oprea, student apreciat și avînd calitative bune la toate disciplinele, și Elise Popescu, care trece cu opințel examenele.

Ne adresăm direct unor asemenea cadre didactice care, ca studenți la secțiile fără frecvență, urmează pe linia minime rezistențe: ce exemplu dați propriilor voștri elevi, cum puteți fi combatanți sinceri pentru ridicarea nivelului la învățătură și cu ce competență vă prezentați la catedră ?

Raidul-anchetă pe care l-am organizat pe coordonatele învățămîntului fără frecvență arată că există condițiile necesare pentru ca, prin aplicarea consecventă a indicațiilor partidului, să se realizeze un pas serios înainte în această formă de învățămînt. Soluțiile ce se profilează și în cadrul investigațiilor noastre, numeroase propuneri și inițiative creatoare la diferite nivele pot determina înlăturarea anumitor greutăți și deficiențe. De aceea considerăm raidul nostru doar ca un început de „dialog la distanță”, pe care-l vom continua prin paginile gazetei, cu participarea factorilor interesați.

M. HERIYAN

Pregătiri pentru alegeri sindicale

Începând din 20 octombrie a. c., în școli au loc alegeri sindicale față de ce ne-a declarat, în legătură cu acest eveniment, profesoara ELISABETA CĂTILINESCU, organizatoarea grupei sindicale de la Liceul nr. 5 din Capitală.

Ne mai desparte doar o săptămână de data când cadrele didactice din școala noastră se vor aduna pentru a dezbate darea de seamă prezentată de biroul grupei sindicale și a alege noul birou al grupei. Pentru a asigura succesul deplin al acestei acțiuni, cu sprijinul organizației de partid, noi am făcut din timp pregătirile necesare. Încă de la începutul acestei luni, întregul birou al grupei sindicale a trecut la întocmirea dării de seamă. Am căutat, cum era firesc, să cuprindem — mai binezis să sintetizăm — întreaga activitate desfășurată de la ultimele alegeri și pînă în prezent, pornind de la ideea că nu înșiruirea unor rezultate și date statistice dă conținut dării de seamă, ci analiza temeinică a problemelor esențiale, a modului în care au fost rezolvate, ca și stabilirea judicioasă a principalelor obiective ale muncii viitoare, a căilor ce trebuie folosite pentru atingerea acestor obiective.

Reușita deplină a adunării de alegeri, participarea activă la discuții cere, așa cum ne-a dovedit experiența de pînă acum, dezbateră temeinică, sub semnul criticii constructive, a activității desfășurate de biroul grupei sindicale în sprijinul îmbunătățirii procesului de învățămînt. Iată de ce, din capul locului, darea de seamă acordă spațiul cuvenit acțiunilor întreprinse pe linie sindicală în ve-

derea mobilizării membrilor de sindicat la îndeplinirea exemplară a sarcinilor muncii instructiv-educative. Se subliniază, în mod deosebit, sprijinul acordat învățătorilor și profesorilor în ridicarea măiestriei pedagogice, acțiunile organizate de biroul grupei sindicale pentru întărirea disciplinei și, totodată, se critică neajunsurile care s-au mai manifestat în aceste domenii. Este scos în evidență, de asemenea, sprijinul acordat conducerii școlii pentru buna organizare a lecțiilor deschise și a interesanțelor, pentru buna desfășurare a activității în cercurile pedagogice și în cadrul comisiilor metodice.

Darea de seamă subliniază, în același timp, activitatea biroului grupei sindicale pe linia muncii cultural-educative, acțiunile întreprinse în scopul lărgirii cunoștințelor de specialitate și de cultură generală ale cadrelor didactice. Printre acestea se numără procurarea bibliografiei pentru învățătorii și profesorii înscriși la examenele de definitivare și de obținere a gradelor didactice, conferințele, întîlnirile cu oameni de știință și scriitori, seriile literare și medaliașele, vizitele colective la expoziții și muzee, excursiile etc.

Dezbateră acestor probleme în adunarea de darea de seamă și alegeri, ca și propunerile pe care le vor face participanții la discuții vor ajuta la stabilirea precisă a direcțiilor pe care să se meargă în viitor, astfel încît biroul grupei sindicale să poată ajuta cu mai multă eficacitate conducerea școlii în obținerea unor rezultate tot mai fructuoase, în îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ.

După ora de curs, este firesc să existe atîta dorință de mișcare.

Simpozion

În cadrul aniversărilor culturale organizate de Comisia națională pentru U.N.E.S.C.O., sîmbătă, 16 octombrie a.c., a avut loc la Institutul de Științe Pedagogice din București un simpozion închinat sărbătoririi a 150 de ani de la moartea marelui om de cultură român, Ioan Piuaru Molnar. Cu această ocazie a vorbit tov.

Dimitrie Roman, cercetător principal la Institutul de Științe Pedagogice.

În același cadru vor urma, la data de 30 octombrie a.c., comemorarea fizicianului Dragomir Hurmuzescu și la 20 noiembrie a.c. comemorarea marelui istoric Nicolae Iorga.

BIBLIOGRAFIE

„Revista de pedagogie”

nr. 9 septembrie, 1965

În sumar:

Alexandru Bojin: Spre teoriele majore ale școlii

Petre Puțan și Dimitrie Roman: Unele probleme ale dezvoltării gândirii la elevii din școlile tehnice agricole.

Constantin Puțan: Procesul dezvoltării gândirii la surdomutul în curs de demutizare.

Teodor Gal: Ion Slavici despre educația prin muncă.

D. Vatamanuc: Contribuția lui Ion Slavici la organizarea Institutului Ion Titulescu din Magurele.

Grigore Șarlatu: Contribuție la studiul memoriei elevilor.

Vistian Goia: Procedee de muncă independentă folosite la lecțiile de istoria literaturii.

Virgil Radulian: Preocupări educative ale școlii din R. P. Ungară.

Ioșif Antohi și Florica Mihai: O nouă etapă în dezvoltarea învățămîntului din R. D. Germană.

Ion Pușcașu: Învățămîntul din Republica Arabă Yemen.

Florica Andreescu: M. Taiban și F. Dima — „Numărul și socotitul în grădinița de copii”

Nadia Nicolescu: Cu prilejul apariției în limba română a unui volum Pestelozzi.

Eugen Novicicov: Probleme ale instruirii programate în presa pedagogică din Franța.

Nota bibliografică.

„Revista învățămîntului profesional și tehnic”

Recent au apărut numerele 4 și 5 pe anul 1965 ale Revistei învățămîntului profesional și tehnic, care cuprind articole și studii axate pe câteva din cele mai importante probleme de actualitate ale acestui învățămînt.

Astfel, în legătură cu problemele modernizării și ridicării procesului de predare la nivelul cerințelor actuale ale producției, în nr. 4 al revistei se publică articolele: „Predarea cunoștințelor despre elementele sistemelor automate și automatizarea instalațiilor industriale”, de ing. M. Tertusco și „Folosirea mijloacelor tehnice audio-vizuale moderne și a masinilor de instruire în învățămîntul profesional și tehnic”, de ing. Eugen Ripă. În nr. 5 se publică editorialul „În pas cu cerințele actuale ale învățămîntului” și documentarul „Aspecte de tehnică nouă în industria textilă”, de ing. A. Dodu și colectiv.

Cele două numere recent apărute cuprind de asemenea articole privind problemele predării disciplinelor de specialitate și ale instruirii practice. Astfel, sînt publicate articolele „Formarea deprinderilor practice la elevii anului I în sectorul metalurgic”, de Damian Giurin (nr. 4) „Cunoștințele de protecția muncii în învățămîntul profesional și tehnic din industria construcțiilor”, de ing. N. A. Zaharia (nr. 4) „Pentru buna organizare și desfășurare a instruirii practice a elevilor în școlile profesionale de mecanici agricoli”, de ing. N. Bologan (nr. 5) sau „Lecția-vizită, mijloc important de consolidare a cunoștințelor”, de prof. Corina Dimitriu (nr. 5).

În cuprinsul revistei sînt inserate și articolele de metodică „Metode folosite pentru sporirea eficienței lecțiilor”, de prof. I. Tomescu și ing. M. Frank și „Unele aspecte privind îndrumarea individuală a elevilor”, de prof. E. Dumitrescu (ambele în nr. 5).

În domeniul activităților educative din școlile profesionale și tehnice, revista publică articolele „Cultivarea dragostei pentru profesia noastră”, de prof. I. Popeangă și prof. Maria Tănăsescu, iar din istoria acestui sector de învățămînt articolul „Preocupări pentru organizarea învățămîntului tehnic mediu în anii Unirii principatelor”, de prof. Gh. Pănuță (ambele în nr. 4).

Revista „Învățămîntul profesional și tehnic” anunță că în cursul lunii noiembrie 1965 se contractează abonamentele pentru anul 1966, așit prin difuzorii de presă din școli și întreprinderi, cit și prin factorii postali sau direct la oficiile P.T.T.R.

Costul unui abonament pe un an (6 numere) este de lei 24. Pentru a avea colecția completă este recomandat ca abonamentele să se facă pe un an întreg.

Informații suplimentare se pot obține de la redacția revistei. București, Str. Nufierilor nr. 30, raionul „16 Februarie”, telefon 14 54 56.

Valorile materiale ale școlilor

Gospodăria judicioasă a fondurilor de care dispun școlile este de o mare însemnătate pentru crearea celor mai bune condiții de desfășurare a procesului de învățămînt, ca și pentru educarea finetutului în spiritul grijii pentru apărarea avutului obștesc. Înțelegînd acest lucru, conducerea școlilor cu contabilitate proprie din orașul Craiova, îndrumate de organizațiile de partid și avînd sprijinul comitetelor sindicale, s-au preocupat îndeaproape de respectarea normelor legislative în vigoare, de întărirea disciplinei financiare. Merită să fie evidențiată activitatea desfășurată în această privință la Liceul nr. 3, unde se acordă o atenție deosebită bunei gospodării a valorilor materiale, respectării normelor legale privind prevenirea, urmărirea și recuperarea pagubelor din avutul obștesc, cheltuirii economicoase a fondurilor și ținerii corecte și la zi a evidențelor contabile. Realizări asemănătoare s-au dobîndit și la Liceul nr. 4, la Grădinița de copii nr. 8 etc.

Din verificările efectuate în anul 1965 de către corpul de control financiar intern al Sfatului popular al orașului Craiova s-a constatat însă că în activitatea unor școli se mai întîlnesc o serie de deficiențe în modul de administrare a valorilor materiale și bănești, în modul de folosire a creditelor puse la dispoziție de la bugetul local, precum și în ceea ce privește apărarea integrității avutului obștesc, fapt care a determinat în unele cazuri producerea de pagube materiale. Așa, bunăoară, la întocmirea planurilor de cheltuieli, unele școli, din dorința de

a-și crea rezerve, prevăd credite mai mari decît cele necesare, fără a ține seama de normele stabilite. Aceasta face ca pe parcursul executării planurilor să fie necesară retragerea unor credite, fapt care influențează în mod negativ asupra bugetului general al orașului. Alte școli, neținînd seama de normele legale și fără a obține în prealabil aprobarea comitetului executiv al sfatului popular, depășesc creditele inițial alocate, astfel încît se fac importanțe mișcări de credite — suplimentări sau treceri dintr-un trimestru în altul — fapt care creează serioase greutăți în desfășurarea unor acțiuni de interes comun și general.

Organele de control au constatat de asemenea că într-o serie de școli se fac cheltuieli neeconomice, care grevează asupra situației financiare a acestora, prin crearea unor stocuri peste necesar sau fără mișcare. Crearea acestor stocuri care depășesc normele stabilite de Ministerul Finanțelor și a căror consumare are loc concomitent cu consumarea materialelor procurate din creditele perioadei respective duce la depășirea cheltuielilor efective față de creditele aprobate. Această situație este o urmare a faptului că la întocmirea planului de cheltuieli nu se ține seama de stocurile de materiale existente la începutul perioadei, stocuri care în unele cazuri sînt mai mari decît cele legale. O asemenea situație s-a constatat, de exemplu, la Școala specială de surzi, unde valoarea stocurilor de materiale și mijloace fixe întrece necesarul cu circa 33 000 lei.

Grija pentru urmărirea și re-

cuperarea pagubelor materiale produse avutului obștesc nu constituie în toate cazurile o preocupare permanentă a unor conducători de școli. Nerespectîndu-se dispozițiile legale în această privință, sumele provenite din imputații pentru lipsuri în gestiune sau plăți nelegale nu au fost încasate în termenul stabilit prin art. 71 din Codul Muncii. Situații de această natură s-au constatat la Casa de copii preșcolari, unde la o inventariere s-au stabilit prejudicii materiale în valoare totală de 2 251,24 lei, din care nu s-au recuperat însă decît 200 lei, deși sumele imputate în sarcina fiecărui salariat erau sub limita de 1/3 din salariul lunar net al acestora.

Din verificările efectuate s-a constatat că în unele cazuri instrumentele legale pentru prevenirea păgubirii avutului obștesc nu sînt folosite și aplicate în mod corespunzător. Astfel, încadrarea gestionarilor de valori materiale și bănești nu se face în toate cazurile cu respectarea strictă a prevederilor legale. Asemenea situații au fost la Școala specială de surzi, la Școala specială de hipocuzici și la alte școli.

Uneori bunurile casate nu se desmembrează și nu se predau deșeurile rezultate la unitățile de colectare, ci se recondiționează și se dau în folosință fără a mai fi înregistrate în evidențele contabile, ceea ce determină constatarea unor plusuri în gestiuni. Așa stau lucrurile la Liceul nr. 1, unde s-au realizat asemenea plusuri în valoare de 9 621,70 lei sau la Liceul nr. 2, unde plusurile se ridică la 2 031,78 lei.

Inventarierea periodică și cele

Bienala de plastică a artiștilor amatori

Lucrările prezentate în cadrul expoziției bienale de artă a artiștilor amatori, în sala Consiliului local al sindicatelor din Capitală, atestă o serie de talente a căror măiestrie artistică este comparabilă cu măiestria unor artiști profesioniști.

Revelatoare pentru noi este contribuția importantă la această expoziție a cadrelor didactice, contribuție ce se manifestă în două ipostaze — nu numai ca expozanți propriu-ziși, dar și ca profesori în cadrul școlilor populare de artă. Într-adevăr, dacă laborantul în construcție Gheorghe Păunescu vedește o măiestrie care îmbină în forme noi cele mai valoroase tradiții ale artei noastre, reușind să dea valori de filigran în fildeș unor lucrări executate pe banale oase fierte, reușita lui se datorește nu numai talentului, dar și îndrumărilor de specialitate date de profesorii pe care i-a avut la

școala populară de artă. Merite egale au acești profesori și în îndrumarea competentă, plină de dragoste a unor talente aflate de varlate cum sînt acei ai Mariei Niculae, care realizează adevărate picturi cu acul, al lui Paul Firu, expozant de sculpturi în ceramică și material plastic, al micului elev de clasă a V-a Paul Doroftei, atât de sensibil la cromatica peisajelor, sau al economistului Gheorghe Mucibabici, care excellează în sculptura pe lemn.

Dintre profesorii prezenți în sălile actualei bienale în calitate de expozanți atrag atenția vizitatorilor în mod deosebit, prin certe calități artistice, profesorul Gheorghe Dobre, grafician portretist cu fină pătrundere psihologică, profesora de muzică Duda Voivozean, care folosește o tehnică și o armonie modernă atât în peisajele pictate cu ulei cât și în lucrările de grafică sau profesorul Horia Lungu, care

bil sculptor chipurile expresive ale copiilor dintr-un cor.

Din rindul celorlalți expozanți se impune ca o personalitate artistică de primă mărime doctorul A. Ghia, care a reușit să pună cele mai ascunse taine ale plasticii pe metal în slujba artei adevărate.

Cuprinzînd expozanți de cele mai diferite profesii — muncitori, economiști, elevi, cadre didactice, studenți, ingineri și tehnicieni, medici, gospodine — din cele mai diferite colțuri ale țării, actuala bienală de artă plastică a amatoriilor se impune prin caracterul deosebit de modern, integrat direcțiilor celor mai valoroase de dezvoltare ale artei noastre naționale, al unor lucrări, prin marea varietate și măiestria tehnicilor abordate. Ea constituie, în ansamblu, un valoros cimp de strălucitorul peisaj artistic contemporan al României socialiste.

Prof. E. SILVAN

CORRESPONDENȚA

ARAD

Prof. Budimir I. Rachici, directorul Școlii generale nr. 7 din Arad, ne informează că membrii colectivului didactic de la această școală se preocupă de pe acum de problema orientării profesionale a viitorilor absolvenți. În urma experienței dobândite în această direcție în anii școlari trecuți, fiecare profesor a început munca de orientare profesională chiar din primele zile de școală, purtînd cu elevii convorbiri pe această temă. Toți profesorii care predau la clasa a VIII-a caută să cunoască cât mai bine posibilitățile, înclinațiile și aptitudinile elevilor, pentru a ști în ce direcție să-i orienteze. Se vor organiza, de asemenea, vizite la domiciliul elevilor, pentru a se purta discuții cu părinții lor. În același timp, o parte din orele de diriginție ce vor avea loc la clasele a VIII-a vor avea ca temă orientarea profesională.

CARACAL

Recent, ne comunică prof. Gabriela Dicu — membrii comisiei metodice a diriginților de la Liceul nr. 2 din Caracal au discutat despre necesitatea de a stabili pentru fiecare clasă o tematică a muncii educative care să pornească de la situația specifică de la realitățile clasei respective. Bunăoară, s-a precizat că diriginții claselor a IX-a trebuie să aibă în vedere, în primul rînd, deprinderea elevilor cu stilul de muncă al liceului, îndrumarea lor în privința organizării studiului individual. La clasele a XI-a diriginții vor urmări în special pregătirea temeinică, materială, a elevilor, lărgirea orizontului lor cultural precum și justa orientare profesională a viitorilor absolvenți. De asemenea, diriginții au considerat că cea mai indicată metodă de a trata această tematică este organizarea unor convorbiri etice al căror punct de pornire să-l constituie faptele concrete din viața clasei.

BORSA—MARAMUREȘ

Încă înainte de începutul anului școlar, ne scrie prof. Nelu Mariș, colectivul didactic al Liceului din Borsa s-a preocupat de buna folosire a materialului didactic existent în școală. Laboratoarele au fost reorganizate în funcție de lucrările ce se vor efectua în cadrul fiecărui obiect în parte. A fost, de asemenea, reorganizată și biblioteca școlii, care în momentul de față oferă atât elevilor cât și cadrelor didactice un bogat material documentar pentru orele de literatură. S-au creat totodată condiții optime de citit prin amenajarea altor săli de lectură în internat a unor săli de lectură. Toate aceste măsuri au și început să dea roade pozitive în munca didactică.

BOLINTINUL DIN VALE

La grădinița de copii din comuna Bolintinul din Vale — ne informează tov. Ionel Protopopescu — a fost organizată o frumoasă expoziție de lucrări ale celor mici. Expoziția cuprinde peste 100 de desene și lucrări cu aplicații. În ultimele zile expoziția a fost vizitată de numeroși părinți, de elevi și cadre didactice.

HIRIAU

Colectivul didactic de la liceul din Hiriâu manifestă o deosebită preocupare pentru educația muzicală a elevilor școlii. Încă de anul trecut — ne comunică prof. Ioan V. Enache — s-a organizat la acest liceu un curs de inițiere muzicală, care a fost frecventat de un număr mare de elevi. Cursul a fost reluat și în acest an școlar. În cadrul lui elevii fac cunoștință cu opere de seamă ale marilor compozitori naționali și universali, audiază, pe plăci, concerte dirijate de mari dirijori. Primesc explicații asupra diverselor genuri muzicale, iau parte la conferințe ținute de dirijori, soliști instrumentiști etc.

TURNU MĂGURELE

Profesorul Anastase Bogdan ne relatează că peste 200 de învățători și profesori din raionul Turnu Măgurele au vizitat recent Combinatul chimic „Dunărea” din localitate. Ei au putut cunoaște aici procesul de fabricație a acidului sulfuric și a acidului fosforic, fabricarea îngrășămintelor complexe etc. Cele văzute la combinat vor ajuta cadrele didactice să lege mai strîns lecțiile lor de viață, de practica în producție.

TIMIȘOARA

Prof. L. Dunajecz ne scrie că pedagogii din Timișoara au cinstit recent, printr-un simpozion, centenarul nașterii pedagogului, culegătorului de folclor și povestitorului bănățean George Catană. S-au expus cu acest prilej, două conferințe ținute de lectorii universitari Vasile Șerban și Viorica Goian. În incheiere a avut loc un program artistic în cadrul căruia s-au recitat poezii populare culese și prelucrate de George Catană.

BIRLAD

Liceul nr. 2 din orașul Birlad, pe băncile căruia au învățat sau de la catedrele căruia au predat Al. Vlahuță, Garabet Ibrăileanu, Ionescu Raicu Rion, Vasile Pirvan, N. Tonitza, numeroși academicieni și profesori universitari, se pregătește să sărbătorească 120 de ani de existență. În legătură cu acest eveniment vor avea loc în școală mari festivități. De pe acum — ne face cunoscut prof. Constantin Clisu — se pregătește un album care va cuprinde fotografiile prezentînd vechea clădire a școlii birlădene, portretele unor foști elevi și profesori ai școlii, ca și aspecte din viața nouă a acesteia. Se organizează, de asemenea, o expoziție retrospectivă, se pregătește o monografie etc.

La bibliotecă au sosit noutăți literare

CONCURSURI

Institutul agronomic „T. Vladimirescu” din Craiova anunță deschiderea concursului pentru ocuparea posturilor didactice:

- 1) Conferențiar la catedra de botanică de la Facultatea de agronomie, poziția I/2, disciplina botanică;
  - 2) Conferențiar la catedra de zootehnie, Facultatea de agricultură, poziția V/2, disciplina zootehnie;
  - 3) Conferențiar la catedra de pomologie și legumicultură, Facultatea de horticultură, poziția X/3, disciplina legumicultură și culturi forțate;
  - 4) Conferențiar la catedra de pomologie și legumicultură, Facultatea de horticultură, poziția X/4, disciplina pomologie și pomologie.
- Pentru participarea la concurs, cei interesați urmează să însoțească, în termen de o lună de la publicarea anunțului de față, o cerere adresată Institutului agronomic „T. Vladimirescu” din Craiova, însoțită de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Cererile se va desfășura în localitatea Craiova, din str. Al. I. Cuza nr. 31 Craiova.

Data desfășurării concursului se va anunța ulterior, concurenților.

Institutul agronomic „Dr. Petru Groza” din Cluj anunță concurs pentru ocuparea următoarelor posturi didactice:

FACULTATEA DE MEDICINĂ VETERINARĂ

- 1) Profesor la catedra de semiologie și patologie medicală, disciplina semiologie și patologie medicală, poziția XXI.1;
- 2) Profesor la catedra de chirurgie, reproducție și obstetrică, disciplina patologie și clinica bolilor chirurgicale, poziția XXI.1;
- 3) Profesor la catedra de patologie și clinica bolilor infecțioase, poziția XIX.1;
- 4) Conferențiar la catedra de fiziologie și fiziopatologie, disciplina anatomie patologică și prosectură, poziția XVIII.2;
- 5) Conferențiar la catedra de fiziologie animală, disciplina microbiologie și imunologie, poziția XVII.2;
- 6) Șef de lucrări la catedra de chirurgie, reproducție și obstetrică, disciplina patologie și clinica bolilor chirurgicale, poziția XXI.3;
- 7) Șef de lucrări la catedra de chirurgie, reproducție și obstetrică, disciplina reproducție, obstetrică și înșămînțări artificiale, poziția XXI.4.

Cererile pentru înscriere la concurs se vor înainta în termen de o lună de la publicarea prezentului anunț,

la rectoratul Institutului agronomic „Dr. Petru Groza” din Cluj, str. Mă-năstur nr. 3, telefon 1.24.10, 1.24.11, 1.24.12; însoțite de următoarele acte:

- a) Pentru posturile de profesor și conferențiar: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; lucrările științifice într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.
- b) Pentru posturile de șef de lucrări: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; lucrările științifice într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcționează în învățămînt; certificatul de vechime în muncă, eliberat de unitatea în care lucrează; memoriul de activitate didactico-științifică semnat de candidat; autobiografia.

Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectorului instituției respective înscrierea la concurs.

Data concursului va fi anunțată candidaților ulterior.